

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ

SRPEN 2018 / ČÍSLO 71



HODY 2018



Úvodník

Vážení spoluobčané, v minulém čísle úvodníku zpravodaje jsem se pozastavoval nad velmi nestandardním průběhem počasí, které bylo charakterizováno jako velmi teplé a velmi suché. Asi každý z nás věřil, že se situace vrátí co nejdříve do normálního stavu, případně že se podaří v nejbližší době napravit srážkový deficit, jak tomu většinou bývalo v minulých letech v podobných anomálních případech. Bohužel o dva měsíce později musíme konstatovat, že teploty během prázdninových měsíců narůstají do rekordních hodnot a vláh v půdě se snižuje na minimální míru. Tento stav nemá pouze lokální charakter, ale až na výjimky platí pro celou Českou republiku. V mnoha městech a obcích byl vyhlášen úsporný režim pro nakládání s vodou z veřejných vodovodů, při kterém je většinou zakázáno zalévání zahrad, napouštění bazénů, mytí aut apod. U nás je situace s dodávkou vody prozatím dobrá, společnost Vodovody a kanalizace Břeclav a.s. díky vybudování nových jímacích studní v lokalitě Zaječí nemusí nařizovat mimořádná omezení. Přesto je vhodné nakládat s vodou úsporně a zbytečně jí neplýtvat. Poměrně důležitou skutečností pro eliminaci výše uvedeného by měla být snaha zadržovat vodu v krajině, což pro běžného občana znamená zachycovat dešťovou vodu a dále ji využívat. V minulosti to byla běžná praxe každého domu, se zaváděním veřejného vodovodu do všech sídel se od jímání dešťové vody hlavně u mladých rodin upouštělo. U nově postavených domů v současnosti platí povinnost veškerou dešťovou vodu zachytit a nechat ji zasáknout na svém pozemku. Tímto bych rád apeloval i na vlastníky domů, kteří tuto povinnost dosud nemají, aby se dle možností snažili jakýmkoli dešťovou vodu využívat, aby tato neodtékala z našeho nejbližšího okolí. Vlhká půda totiž nejenže prospívá rostlinám, ale současně pomáhá svým výparem také snižovat okolní teplotu. Věřím, že v souvislosti se zkušenostmi z letošního léta budete věnovat této problematice více pozornosti, pokud možno také se současným praktickým využitím. Vždyť vše, co se v tomto směru podaří zlepšit, má pro nás i naše okolí velký přínos.

Vladimír Drbola
starosta obce



Stavba kurtů

V měsíci srpnu proběhla rekonstrukce tenisového kurtu a hřiště na malou kopanou za kabinami, které jsou osazeny novým oplocením, umělou trávou nové generace a výkonným, ale zároveň úsporným LED osvětlením hrací plochy. Počátkem září budou obě sportoviště předána do užívání pro širokou veřejnost.



hřiště na malou kopanou

Nové lavicové sety

V měsíci červnu bylo instalováno 12 ks nových lavicových setů ve venkovním areálu kulturního domu. Tyto sety budou trvale umístěny pod přístřešky v areálu. Zároveň bylo zakoupeno dalších 13 ks nových skládacích setů, aby se již tyto nemusely zapůjčovat na kulturní akce z okolních obcí. V současnosti tedy obec disponuje 12 ks pevných a 40 ks skládacích setů.

Dále byly osazeny 2 nové sestavy setů pod přístřeškem v kulturním areálu.



lavicové sety



rekonstrukce tenisového kurtu



dopravní zrcadlo

Instalace dopravního zrcadla

V měsíci červenci bylo nově osazeno dopravní zrcadlo u kostela, které má za cíl umožnit bezpečný výjezd vozidel z rodinného domu č.p. 45 na hlavní silnici. Dosud zde docházelo poměrně často k nebezpečným situacím, které mohly skončit havárií. Instalaci provedli zaměstnanci obce.

text a foto (VD)

Usnesení č. 26/2018
ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky,
konaného dne 19. 6. 2018 v 19:00 hod.
v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. a) Zastupitelstvo obce Starovičky podle § 6 odst. 5 písm. a) a § 55a stavebního zákona **rozhoduje** o pořízení Změny č. 2 územního plánu Starovičky zkráceným postupem a schvaluje její následující obsah:
 - na návrh společnosti Hands s.r.o., Starovičky 59 – změnu funkčního využití stávající zemědělské prvovýrobní plochy Zn (část pozemku parc. č. 1033/7) na plochy smíšené SS – drobná řemeslná výroba – zpracování produkce z bylin pro potravinové a nepotravinové produkty – občerstvení
 - revize regulativů územního plánu
 - uvedení územního plánu do souladu s nadřazenou územně plánovací dokumentací
 - uvedení územního plánu do souladu s vyhláškou č. 500/2006 Sb. v platném zněníZastupitelstvo obce Starovičky podle § 6 odst. 5 písm. b) **schvaluje** žádost obce o pořizování podle §6 odst. 1 písm. c) Městským úřadem Hustopeče, odborem územního plánování.

Dále ZO **schvaluje** Smlouvu o dílo s Ing. Arch. Janou Kaštánkovou, předmětem smlouvy je Změna č. 2 územního plánu Starovičky, cena díla včetně DPH činí 99 220,- Kč a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.

b) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** Smlouvu o úhradě nákladů na zpracování změny územního plánu s firmou Hands s.r.o., celková výše nákladů na zpracování Změny č. 2 činí 82 000,- Kč bez DPH, cena vč. 21% DPH činí 99 220,- Kč a úhrada nákladů navrhovatelem firmou Hands s.r.o. na základě ocenění zhotovitelem prací je stanovena ve výši 30,8 % celkových nákladů na zpracování, tj. 25 244,- Kč bez DPH, cena vč. DPH činí 30 545,25 Kč a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.

c) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** Smlouvu o uzavření budoucí směnne smlouvy s firmou Hands s.r.o. Jedná se o pozemky p.č. 1033/7 a 1033/19, uvedené pozemky vstoupily do obvodu pozemkových úprav v k.ú. Starovičky, po jejich ukončení budou parcelní čísla i jejich celkové výměry změněny. Smluvní strany se dohodly na následném finančním vyrovnání ve výši 400 000,- Kč bez DPH, cena vč. 21 % DPH činí 484 000,- Kč ve prospěch obce Starovičky z důvodu možnosti zastavení plochy o výměře 1000 m2 stavbami zemědělské výroby a agroturistiky a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
3. a) ZO **schvaluje** propachtování pozemků p.č. 987/117 o výměře 2049 m2, 987/121 o výměře 2377 m2, 987/134 o výměře 3125 m2 v k.ú. Starovičky (lokalita „Pod novými horami“) společnosti Ranč Velké Pavlovice, Padělky 302/10, 691 06 Velké Pavlovice. Pacht se uzavírá na dobu 5-ti let, po jejím uplynutí přechází na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou 1 roku. Celková pronajatá výměra pozemků je 0,7551 ha, pachtovné činí 2 643,- Kč. ZO **schvaluje** pachtovní smlouvu a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.

b) ZO **schvaluje** prodej pozemku p.č. 44/2 o výměře 27 m2 za cenu 400,- Kč/m2 + DPH v k.ú. Starovičky, pozemek parc.č. 44/2 vznikl na základě geometrického plánu 758-31/2018 zapsané na LV 10001 pro obec Starovičky, Katastrální úřad Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Hustopeče, p. Mgr. Jaroslavu Strnadovi, bytem Klášterského 318/17 617 00 Brno za celkovou cenu 10 800,- Kč + DPH, - Kč, tj. 13 068,- Kč s tím, že poplatky spojené s vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí, daň z nabytí nemovitých věcí uhradí kupující. ZO **schvaluje** návrh kupní smlouvy a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
4. a) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** přijetí účelové finanční podpory ve výši 250 tis. Kč z rozpočtu Jihomoravského kraje k projektu „Starovičky – vybudování zázemí obchodu“. Zároveň schvaluje Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje pro výše uvedenou akci a **pověřuje** starostu obce podpisem smlouvy.

b) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** přijetí účelové finanční podpory ve výši 50 tis. Kč z rozpočtu Jihomoravského kraje k projektu „Starovičky – obnova vybavení knihovny“. Zároveň schvaluje Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje pro výše uvedenou akci a **pověřuje** starostu obce podpisem smlouvy.
5. Zastupitelstvo obce Starovičky schvaluje záměr zřídit věcné břemeno plynárenského zařízení za účelem jejího provozování a práva vstupovat a vjíždět na budoucí služební pozemky, které tvoří stavba „Reko VTL Brodské-Břeclav - Starovičky, číslo stavby: 56960“ včetně její součástí, příslušenství, opěrných a vytyčovací bodů na pozemcích p.č. 49/1, ostatní plocha o výměře 1609 m2, p.č. 50/1, ostatní plocha o výměře 1922 m2 a p.č. 987/139, ostatní plocha o výměře 610 m2, které jsou ve vlastnictví obce Starovičky, ve prospěch provozovatele distribuční soustavy. Věcné břemeno bude zřízeno za úplatu ve výši 50 Kč + DPH za každý započatý délkový metr plynárenského zařízení.
6. a) Zastupitelstvo obce **bere na vědomí** situaci u RD čp. 5 – propadená kanalizační přípojka.

b) Zastupitelstvo obce Starovičky **souhlasí s** umístěním elektroměrové skříně k RD – Ladislav Popovský na pozemek obce p.č. 695/1 ve vzdálenosti 1 m od sloupu NN.

c) Zastupitelstvo obce **souhlasí s** nákupem pozemku p.č. 1041/210.

d) ZO **schvaluje** Dodatek smlouvy č. 3 ke Smlouvě o zajištění služeb pro Českou poštu, s.p. číslo 982602000000-0055/2016 a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.

e) ZO **schvaluje** Smlouvu o dílo – dodatek č. 1 „Starovičky: vodovod v ulici Nad kostelem“. Termín zahájení stavby 9.7.2018 a termín dokončení díla 20. 8. 2018.

f) Zastupitelstvo obce **schvaluje** podle § 67 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zařízení) počet členů zastupitelstva 9 pro volební období 2018-2022.

g) ZO **schvaluje** Pojistnou smlouvu na pojištění majetku a odpovědnosti podnikatelů a právnických osob č. smlouvy 1200142460. Jedná se o pojištění budov v majetku obce a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.



Z NAŠÍ ŠKOLICKY

Výlet na Macochu

Oslava Dne dětí

Autobus, město Hustopeče, semaforey, koně, lamy, klokani, kočky, psi, kozy, krávy a oslíci.... To vše jsme zažili na krásném slunečném výletě ku příležitosti Mezinárodního dne dětí na ranči Valkýra. Parádní zážitky jsme ukončili svíčkovou na obědě a nanukovým dortem. A to nebude ještě všechno, doma nás čeká další oslava.... aspoň doufáme. (PN)

Levandulová farma

Dnes jsme dětem naplánovaly delší trasu vycházky a vydali jsme se podívat na levandulovou farmu. Po cestě plné prachu nás omráčila omamná vůně, krásné fialové lány květů levandule, plno včelíček a motýlků. Stálo to za to. (PN)

Návštěva ZOO v Hodoníně

Škola končí, končí škola, rozjedou se všechna kola. Zabaleno máme hned a jedeme na výlet. K závěru každého školního roku neodmyslitelně patří školní výlet. Ten letošní mířil do zoologické zahrady do Hodonína. Počasí nám přálo, nikdo se neztratil, všichni byli spokojeni. (PN)

Oznámení

Ředitelství ZŠ a MŠ oznamuje, že školní rok 2018/2019 pro žáky ZŠ začíná v pondělí 3. 9. v 8.00 hodin slavnostním zahájením. Žáci 1. ročníku si s sebou vezmou školní aktovku, žáci vyšších ročníků přijdou pouze na zahájení, které bude trvat do 9.00 hodin. Výuka dle rozvrhu a činnost ŠD začne od úterý 4. 9. 2018. Provoz MŠ: zahájen 3. 9. v 6.30 hod – 15.45 hod.

Pasování na čtenáře

21. června se v místní knihovně konalo za účasti rodičů pasování prvňáčků na čtenáře. Děti předvedly krátký program plný básniček, písniček o abecedě, plnily čtenářské úkoly - vytvářely věty ze slov, počítaly z kolika slov je věta složená, hledaly stejná slova psaná v tiskacím a psacím podobě. Svým čtením pohádky O veliké řepě žáci dokázali, že už umí číst a zaslouží si být právoplatnými čtenáři knihovny. Složili slib ve jménu všech krásných knížek, pohádek, příběhů a básniček a byli pasováni na čtenáře. Za svou šikovnost a také za

celoroční práci při nábízení čtenářských dovedností si zasloužili medaili, knihu a sladkou odměnu v podobě dortu, který pro ně upekla paní M. Jušková. (Baj)



Organizace školního roku 2018/2019

Období školního vyučování ve školním roce 2018/2019 začne ve všech základních školách, středních školách, základních uměleckých školách a konzervatořích v pondělí 3. září

2018. Vyučování bude v prvním pololetí ukončeno **ve čtvrtek 31. ledna 2019**. Období školního vyučování ve druhém pololetí bude ukončeno **v pátek 28. června 2019**.

Podzimní prázdniny připadnou na **pondělí 29. října a úterý 30. října 2018**.

Vánoční prázdniny budou zahájeny **v sobotu 22. prosince 2018** a skončí **ve středu 2. ledna 2019**. Vyučování začne **ve čtvrtek 3. ledna 2019**.

Jednodenní pololetní prázdniny připadnou na **pátek 1. února 2019**.

Jarní prázdniny v délce jednoho týdne jsou podle sídla školy stanoveny takto:

Termín	Okresy, obvody hl. města Prahy
4. 2. - 10. 2. 2019	Benešov, Beroun, Rokycany, České Budějovice, Český Krumlov, Klatovy, Trutnov, Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Ostrava-město, Prostějov
11. 2. - 17. 2. 2019	Praha 1 až 5, Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo, Domažlice, Tachov, Louny, Karviná
18. 2. - 24. 2. 2019	Praha 6 až 10, Cheb, Karlovy Vary, Sokolov, Nymburk, Jindřichův Hradec, Litoměřice, Děčín, Písek, Frýdek-Místek
25. 2. - 3. 3. 2019	Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín, Praha-východ, Praha-západ, Mělník, Rakovník, Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Hradec Králové, Teplice, Nový Jičín
4. 3. - 10. 3. 2019	Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily, Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Písek, Náchod, Bruntál
11. 3. - 17. 3. 2019	Mladá Boleslav, Příbram, Tábor, Prachatice, Strakonice, Ústí nad Labem, Chomutov, Most, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Olomouc, Šumperk, Opava, Jeseník

Velikonoční prázdniny připadnou na **čtvrtek 18. dubna 2019**, pátek 19. dubna 2019 je tzv. ostatním svátkem podle zákona č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní prázdniny budou trvat **od soboty 29. června 2019 do neděle 1. září 2019**.

Období školního vyučování ve školním roce 2019/2020 začne **v pondělí 2. září 2019**.

*Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D.
ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, v. r.*

Atletické závody

Naše škola opět pozvána na atletické závody, které pořádala ZŠ Velké Pavlovice. Závodilo se v běhu s nízkým i vysokým startem, tedy ve vytrvalostním běhu a rychlostním běhu. Děti



také soutěžily ve skoku dalekém. Ve všech disciplínách zabrali žáci naší školy přední příčky a dovezli jsme několik medailí.

1. místa: Vendula Sedřová - skok daleký, Vít Krůza - skok daleký, vytrvalostní běh, sprint, Nikola Sedřová - skok daleký, vytrvalostní běh, sprint.

2. místa: Vendula Sedřová - vytrvalostní běh.

3. místa: Tobiáš Vlk - vytrvalostní běh, sprint,

Kristýna Krčková - skok daleký, sprint.

Všem účastníkům jsme fandili ze všech sil a moc jim gratulujeme. Někteří žáci, kteří také startovali sice medaili nezískali, vyzkoušeli si však atmosféru závodů a získali cenné zkušenosti. Tak možná příště. **(Šeb)**

Výlet na Macochu

Ve středu 27. 6., těsně před koncem školního roku jsme se vydali ještě na výlet do Punkevních jeskyní a propast Macochu. Od školy jsme odjžděli už v 7.15, abychom stihli naplánovaný program. Když jsme dojeli na parkoviště na Skalní mlýn, rozhodovali jsme se, jak půjdeme dál, jestli jít pěšky, nebo se svézt vláčkem. Vyhrál to samozřejmě na celé čáře vláček. Vláčkem jsme se tedy dopravili k hlavnímu vstupu do jeskyní. Krápníkové jeskyně nás naprosto uchvátily a stejně tak propast, o které jsme si už ve škole četly pověst a tady, na dně propasti mohly děti jen hádat, odkud asi zlá macecha svrhla svého nevlastního syna.

Ze dna propasti jsme se vydali na další prohlídku jeskyní, tentokrát ovšem lodičkami po říčce Punkvě. To byl další neopakovatelný zážitek pro všechny.

Abychom si však prohlédli propast i se shora, vyjeli jsme lanovkou na horní můstek propasti. Ten pohled dolů, do více jak 138 m hluboké a 76 m široké propasti je opravdu úžasný. Když jsme se dostatečně pokochali pohledem dolů do propasti, šli jsme si dát něco dobrého k obědu. Nesměli jsme zapomenout na nějaký ten suvenýr, takže samozřejmě po obědě následoval rozchod a „velké nákupy.“ Zpátky jsme opět sjeli lanovkou a dopravili se vláčkem na parkoviště k autobusu. Domů jsme odjžděli unavení, ale spokojení a bohatší o mnoho krásných zážitků. **(Wal)**



Jsmo připraveni na všechno :-) vyzkoušeli jsme si, jak se zachovat, kdyby náhodou začalo hořet....

V rámci prevence jsme si s dětmi MŠ i žáky ZŠ nacvičili, jak se zachovat, kdyby ve škole vypukl požár. Samozřejmě že samotnému poplachu předcházela teorie a osvěta ve třídách za pomoci vyprávění, obrázků a promítání filmů a kde žáci byli teoreticky připravováni na tuto situaci. Musím říct, že samotný fyzický nácvik se zdařil na jedničku. Po hlasném signálu s voláním „Hoří“ se žáci disciplinovaně seřadili ve třídách a v co nejkratším čase dorazili na seřadiště, stejně tak děti MŠ. Musím podotknout, že žádná legrace to nebyla, některým mladším žákům ukáply i slzičky, takže si všichni přejeme, aby k takovéto situaci doopravdy nikdy nedošlo.

(kolektiv ZŠ)



Pasování na školáka



Rozloučení s žáky 5. ročníku

Požární ochrana očima mládeže a dětí 2018

Každoročně se žáci naší školy a děti MŠ zúčastňují soutěže, kterou vyhlašuje Rada prevence OHS Břeclav. Naše zúčastněná Anička Prchalová z MŠ ve své kategorii vyhrála se svou prací 1. místo v okresní soutěži a postoupila do krajského kola, které rovněž vyhrála. Její bratr Marek z 5. ročníku se ve své kategorii umístil v okresním kole na 3. místě. Oběma srdečně gratulujeme.

(Wal)



Marek Prchal



Anička Prchalová

Pasování na školáka a rozloučení s žáky 5. ročníku

Na čtvrtek 28.6. jsme plánovali rozloučení s předškoláky a společné odpoledne s rodiči zakončené táborákem. V tomto případě nám od rána počasí nepřálo a táborák se musel zrušit. Tak jsme se aspoň slavnostně rozloučili s předškoláky

pasováním na školáky. Slíbili, že se budou pilně učit a nebudou školce dělat ve škole ostudu. Oslava pokračovala i v pátek, kdy děti dostaly zmrzlinu, oplatky na které nám přispěla paní Michnová a předškoláci dostali dort od paní Holáskové. Při této příležitosti jsme se i slavnostně rozloučili s žáky 5. ročníku, kteří odchází na II. stupeň do jiných škol. Žáci předvedli krátký program a na úplný závěr jsme se všichni společně rozloučili písničkou, která začíná slovy: „Všechno hezké jednou končí...“ Dojatí byli rodiče, žáci i my učitelé. Naším pátákům přejeme v nových školách hodně zdaru a úspěchů.

Všem maminkám děkujeme za dárky, kytky a přejeme krásné prázdniny plné sluníčka nejen dětem, ale i rodičům.

(kolektiv ZŠ)

Poděkování

paní Michnové za sponzorský dar na nákup sladkostí k ukončení školního roku.

Konec školního roku

27.6. skončil školní rok a žákům nastaly tolik toužebně očekávané prázdniny. Vysvědčení byla rozdána. Většině žáků se dařilo skvěle a prospěli s vyznamenáním. Ti, kterým se nevedlo, nemusí věšet hlavu a napravíme to v příštím školním roce.

(kolektiv ZŠ)



Webové stránky školy: www.zs-msstarovicky.cz



Z NAŠÍ FARNOSTI

Vážení čtenáři srpnového Zpravodaje, jsou prázdniny, doba dovolených a dětských táborů. Je to čas, kdy děti i rodiče potřebují načerpat nové síly na další školní rok. Až vyjde toto číslo, budou mít děti už nachystané školní tašky a jim i rodičům nastanou obvyklé starosti nového školního roku. Chci se vrátit zpět, ještě do konce června s pokračováním událostí, které jsme v naší farnosti prožili. Byly to v druhé polovině měsíce června dvě svatby. Po dlouhých osmi letech! Jedna byla zlatá a ta druhá klasická, tedy poprvé. Obě však byly nádherné. Přejeme páru, který si sliboval věrnost a prosil o Boží požehnání na společné cestě, aby mu Bůh dal tu možnost a ten dar, stanout před oltářem v našem kostelíku a obnovit svůj slib také za těch padesát let a vyslechnout si poděkování od svých dětí. Nemůže být většího daru na tomto světě. BOHU DÍKY.

V sobotu 23. června odpoledne jsme se sešli u Božích muk. Stalo se již tradicí, že koncem školního roku se scházíme v polích u vinohradů, abychom prosili za úrodu, a děti dostávají malou odměnu za plnění úkolů v uplynulém školním roce. Letos nám počasí nepřálo, bylo zima a větrno. Také účast proto byla slabá. Nicméně ti co přišli, určitě nelitovali. Za doprovodu manželů Brůčkových jsme si zazpívali hodně krásných písniček a došlo také na táborák, vynikající opečené špekáčky a také něco sladkého k zakousnutí. Veliké poděkování patří panu děkanovi P. Janu Nekudovi, rodině Brůčkových, manželům Krůzovým a samozřejmě všem přítomným, že je neodradilo počasí a přišli. Tak zase za rok!



V neděli 8. července po mši jsme se rozloučili s naším panem děkanem a popřáli mu šťastnou cestu a neméně šťastný návrat zase mezi nás. Kam se vydal? Na pěší pout do Mariazelle. Ne sám, ale se skupinkou a doprovodným autem. Přesto přes polovinu cesty ušlapal po svých. Je to borec! Další neděle zdraví a opálený nám už zase sloužil mši svatou. Bohu díky!

Hodovní mši 29. července jsme oslavili tradičně s krojova-

nými dětmi, které přišly s panem děkanem průvodem do kostela. Některé už byly vypraveny na farní tábor do Břežníku v okrese Třebíč. My jsme je doma litovali, že zrovna v největších vedrech musí být v rozpálené přírodě, ale po jejich návratu jsme zjistili, že ony o žádných vedrech nevědí. Moc si to užily s každodenním koupáním v řece. Rodiče mohli být v klidu, jelikož na děti každoročně dohlíží dětská lékařka paní Najmanová z Hustopečí.

Manželé Václavkovi z Lukova – rodiště P. Jana Buly, nám všem již dobře známí, uskutečnili do naší farnosti svou osobní pěší pout. Propojili tak dvě rodiště našich mučedníků, otce Jana Buly a otce Václava Drboly. Téměř stokilometrovou cestu nastoupili ve čtvrtek 2.

srpna a k nám dorazili v sobotu 4. srpna asi v 17 hodin. Denní putovali přes 30 km, přičemž ve velkých vedrech, která zrovna panovala, museli ty kritické hodiny přečkat někde ve stínu. Zvládl to a obětovali otci Václavu Drbolovi k smutnému 67. výročí jeho popravě (3. 8. 1951). Jak už jsem dříve psal, mají ho za přímluvce pro svého handicapovaného synka, který se narodil přesně na den za sto let po otci Václavovi. Součástí jejich poutě byl i finanční dárek pro náš kostel, který si nedali vymluvit, ač mají šest dětí a dvě z nich studují na vysoké škole. Mají se co ohánět a každou vydanou korunu dobře zvážít. Po blahodárné sprše, posílnění a krátkém odpočinku projevili zájem shlédnout na chvíli naše hodky. Písničky patří k životu a dobré náladě. Také ač unaveným, na hodkách se jim líbilo, i když na tanec nebylo ani pomyslení. V neděli jsme se sešli na mši s

jejich příbuznou a čtyřmi dětmi, které pro ně přijeli. Tak zase někdy nashledanou u nás, anebo v Lukově kam jsme všichni srdečně zváni.

**V NEDĚLI 2. ZÁŘÍ
PŘI MŠI SVATÉ BUDE ŽEHNÁNÍ DĚTEM DO NOVÉHO ŠKOLNÍHO
ROKU. ŠKOLÁCI, JSTE SRDEČNĚ ZVÁNÍ!**

Anna Haluzová
Fotografie: **Lenka Krůzová**

Začátkem měsíce července jsme byli osloveni spolkem proKRUMVÍŘ zastoupeným panem Jakubem Dofkou, zda bychom mohli v jejich amfiteátru uvést divadelní představení. Na to, abychom se blejskli s našimi Furianty, není v tomto prázdninovém období ani pomyšlení. Mnohočetné obsazení této náročné hry stírá dovolené s tábory a podobně. Rozhodli jsme se proto pro scénku Jožky Panice uvedenou poprvé v r. 2014 pod názvem: ŠTARVICKÝ HODY A CO VŠECKO SE PŘED NĚMA MOHLO STAT. Tato scénka se právě pro toto období náramně hodí. Obsahuje totiž kromě názvu hodu a jejích zahrávek, také zarážení hory. Takže jsme se museli dát do oprašování a také přebobsazení některých rolí. Termín v Krumvíři je zajímavý svými čísly: 18. 8. 2018 v 18 hodin.

Tato scénka mě přivedla na nápad vzpomenout na tradiční hody mého mládí. Moje generace a ta starší si to dobře pamatuje, ale někteří mladí o našich zvycích třeba vůbec nikdy neslyšeli. Možná si rádi přečtou, jak to v minulém století chodívalo. Prosím, aby to čtenář nepochopil jako tip na dnešní hody, ale jen jako vzpomínku.

Od mého tatínka vím, že hody za Rakousko-Uherska byly v celé monarchii ve stejný den a to v polovině října na svátek sv. Havla. Toto datum přetrvávalo v sousedních Šakvicích ještě v devadesátých letech min. století, kdy měli hody čtrnáct dní po našich. Potom přešli na letní hody. Nevím však, kdy přešly naše hody na první říjnovou neděli. Možná to bylo brzy po vyhlášení republiky, ale opravdu nevím. Čtenář promine. Hodovní období začínalo měsíc před tímto termínem zahrávkami hodů v místní hospodě (dnes na Baště). Zahrávky pořádali stárci z minulého roku, kteří byli většinou domluveni, koho budou volit pro tyto hody. Chasa se tedy sešla v sále. Kapela začala hrát a po několika kouscích přišlo na hlavní program této zábavy, volbu prvního, druhého, třetího a čtvrtého stárka. Volili se také sklepníci. Každý volený byl vyzvednut na židli a za trumpetových intrád, které ze svých nástrojů vyluzovali většinou bratři Boleslav, zvaný Boba a Bohumil, zvaný Bohuš Šmerdovi, bylo chlapci na židli zavádáno vinného moku. Poté následovalo, sólo noví stárci a každý z nich si vzal do sóla děvčici, se kterou chtěl stárkovat. Novým stárkům nastaly večerní pochůzky po dědině na ptaní. Navštěvovali domácnosti, kde bylo děvče, které vzali do sóla. Přemlouvali jeho rodiče, že práci doma určitě stihnou i to žehlení sukní, jenom aby stárku nachystali. Někde byli přemlouvat třeba i čtyřikrát, až matička změkla a povolila. Možná také proto, aby se jich už konečně zbavila a aby ji nezdržovali od práce, které na dědině měla každá až nad hlavu. Když se tak nestalo, museli to chlapci zkoušet v jiném domě. Povinností stárky totiž kromě jiného bylo připravit stárkovi „fodro“ (stárkovské právo), malovanou mašli a také jednobarevné na večer. Rovněž pentličky na juchačku (stárkovská sklenice). Takže stárka byla pro rodiče finančně náročnější a pracnější, než stárek. Proto také nebyli rodiče vždy svolní. Nevím, jaký je zvyk dnes, možná stejný. Stárci si také museli pronajmout sklep, kde se od zahrávek všichni scházeli. Komu moc tanec nešel, tak i to se ve sklepe naučil. Zrovna tak to bylo se zpěvem. Kluci řezali krepový papír a děvčata z něho vázala pentličky. Při tom se zpívalo. Jiné prostory ke scházení nebyly, ale všem to stačilo.

Popíši také, jaké byly v naší hospodě zvyky: svobodná děvčata nikdy neseděla, ale stála v pravém rohu sálu, kde mimochodem byl vchod na WC. Podotknu, že roh stěny byl stabilně moký pravděpodobně z důvodu prasklého potrubí. Říkali jsme jednoduše, že stojíme u záchodů. Dokola celého sálu byly židle, na kterých seděla porota, tedy vdané ženy všeho věku. Muži všeho věku, tedy i mladí kluci okupovali

vchod do šenku a samotný šenk. V šenku se mastily karty a projednávala velmi důležitá vnitropolitická i mezinárodní situace. Na rozdíl od sedící garde okolo sálu, které si navzájem sdělovaly a projednávaly samozřejmě také veledůležité novinky typu: kdo s kým, kde a kam, který bere kterou víckrát tancovat a „že by z toho snád“ mohlo aji něco být“ a jak které nesou slepice. V hospodě byly 2 světničky, takzvané sekničky, které obsadily mladé manželské páry a páry vážných známostí. Jak vidíte, všechno mělo svůj řád a všechno se vešlo. Za našich časů hrávala k tanci místní dechová hudba pana Josefa Šafaříka. Tančilo se na staré, vyšlapané, sukovité podlaze, která zaručeně pamatovala rejdní několika generací před námi. A řeknu Vám, bývalo náramně veselo a hodně, hodně se zpívalo a vyskalo. Určitě se nežilo tak dobře a v takovém přepychu jako dnes, ale právě proto se na hody těšila celá dědina. A také si všichni dopřáli, třebaže mnohdy během roku strádali. Hody byly prostě hody a na hody šel každý a také se zvali i vzdálenější příbuzní. Byla to tradice. Víím, že nás doma v naší docela chudé chalupě bývalo kolem dvaceti. Na hody, kdy začínalo vinobraní a bylo plno práce, každá hospodyňka musela mít zalíbený jak dům, tak dvůr. Bez toho to nešlo. A to prosím po práci kromě jiného sedala na husy a kačeny, aby jim cpala do zobáku „namočenou turkyň“ proto, aby pečínka byla co nejkvalitnější a také jatýrek aby byl plný talíř. Tato pražená jatýrka spolu s praženou krví na cibulce a droby z polévky býval sobotní oběd. K tomu jsme mívali brambory na cibulce a okurek. Bývala to náramná dobrota. Čtenář, který to pamatuje, určitě se mnou souhlasí. A představte si, při toliké náročné práci před hody, všude bylo v hody, nabit! Lidé dali třeba poslední koruny a byli na hodech. Dnes kdy je vše samý komfort, také domácnosti vybavené elektropomocníky, nikdo výrazně nestrádá, napočítáme místních velmi málo, kteří na hody přijdou. A to je všude pohodlí a předhodovní práce se s těmi bývalými nedají vůbec srovnat. Lidé se stali velmi pohodlnými a málo družnými. Tím ale málo podpoříme mladou generaci, která má chuť se bavit a bavit také nás starší krásnými kroji a pěknou dechovkou. My bychom měli být ti, co z jejich počínání mají velkou radost a také bychom jim to měli prokázat svou účastí a finančně je podpořit. Jsou to přece staré tradice a nás musí těšit, že je zachovávají. Když se stavěl kulturní dům, bývalo slyšet: to se nám to tam bude tancovat! Jenže ouha! S kulturním domem zájemců o taneční zábavu ubylo. Že by jim chyběly suky na podlaze v naší staré hospodě? Kdož ví. Moji rodiče pokud jim jen trochu nohy sloužili, tak si zábavu nenechali ujít ani v novém kulturáku. Jen tatínek si mě „postěžoval“, že ty parkety to není ono! Říkal, že mu „chybí“ ty suky, že se noha na nich tak pěkně otočila. Byli s maminkou výborní a náruživí tanečníci. Málo který kousek seděli. Lásku k hudbě, tanci, zpěvu a folklóru vůbec, jsme Bohu díky po nich zdědili a předali jak svým dětem, tak i vnoučatům. Čtenář promine, trochu jsem odbočila, i když to všechno k mým hodovním vzpomínkám patří.

Hody tedy začínaly nedělí, trvaly tři dny a končily hodkami o následující neděli. Tradičně byli čtyři stárci a čtyři stárky, to aby každý měl svůj den. První stárek měl hlavní velení, ale zařizování probíhalo kolektivně. Čtvrtý stárek měl povinnost vykopat jámu na máju. Samozřejmě mu ostatní pomáhali. Pro máju a na zelený se jezdilo ve čtvrtek a tehdy do Bulhar. V pátek se dělala zelená ohrada kolem placu a stavěla parádní zelená „bóda“ pro muzikanty. Tato náročná práce samozřejmě pokračovala i v sobotu, kdy se stavěla v odpoledních hodinách mája. Stárci a chasa pracovali dlouho do noci, protože bylo nutno položit také dřevěný taneční parket, který

tehdy stárce půjčovali z Křepic.

V onu slavnou neděli se všichni sešli v kostele v 8 hod. na hodovní mši. Stárky stávaly na prvním schodku u presbytáře. To aby všichni v kostele viděli, jaký má která šaty. Nevím, asi to nebyl tento důvod, ale bylo to tak zavedeno. Kluci stáli pod kruchtou (kůr). Byla také tak zvaná ofěra, u nás se říkalo hořera. To všichni postupně šli kolem oltáře, kde se políbil křížek a vzadu za oltářem, kdo chtěl, dal něco do kasičky. Bylo to takové obětování, které se dnes už u nás ani v největší svátky neužívá. Po mši svaté začínali stárce od kostela s kapelou zvaní na hody. Zato stárky se odcházely domů převléknout a nastalo jim zdobení placu. Navázané krepákové pentličky se přivazovaly na zelené oplocení kolem placu a také samozřejmě na muzikantskou „bódu“. Odpoledne znovu oblékat do kroje a znovu zapletat do věnce. Tuto službu zapletačky vykonávala naše sousedka paní Františka Svobodová celý život. Odpolední hody byly pod „májó“ a večer se šlo do sálu. V pondělí od rána za doprovodu „stréca Beneša“ (František Kadrnka) s harmonikou chodili stárce „vo slípky“. To vběhli do každého dvora, kde měli v domě děvče. Chytli nějakou slepici, druhý stárek, protože měl den, nosil ostrou šavli a slepici položené na špalek usekl hlavu. (Vidím to jako dnes, když jsem byla druhou stárkou s mým manželem Vaškem a tomuto jsem přihlížela, samozřejmě z patřičné vzdálenosti a to až z verandy). Takto usmrčené slepici svázali nohy a pověsili na ráhno, které většinou nesli sklepníci. Když tato likvidační skupina obešla celou dědinu, tak získané slepice přinesli do domu druhé stárky, kde už čekaly matky, které se ihned daly do paření, škubání, kochání a vaření těchto opeřenců. Vařilo se samozřejmě na kotli. Z této výsady, mít druhou stárku měli rodiče náramnou „radost“. Zvláště matka! To tedy bylo terno! (Mohu potvrdit z vlastní zkušenosti, byla jsem přece tou druhou stárkou). Večer se všichni muzikanti, stárce i stárky sešli zde na společnou večeři. Zábava jak odpolední, tak večerní probíhala obdobně jako v neděli s tím rozdílem, že v tento den se chodilo k předsedovi MNV. Za nás to byl pan Jan Hovézák na Panské ulici. Také focení stárků probíhalo vždy v pondělí. V úterý stárky měly změnu v oblečení. Nosila se sukně „patyska“, nebo bílá plátěná se vzorečkem, nebo „štofka“. K tomu jakákoliv kordula, většinou brokátová. Hlava se už nezapletala do věnce, tak zvaného „rantálu“, ale nosil se šátek „turečák“ a pod ním čepec. Ten nám na našem konci vázala tetička Emerencie Vališová, zvaná Milena Vališka. Po ní tuto „funkci“ a zároveň důležitou práci převzala její snacha paní Hela Vališová, která jej vázala i mým dcerám. Dnes už to umí mnohé ženy. Zábava v úterý probíhala jako v předešlé dny s tím rozdílem, že všechno už bylo patřičně rozdávěné, tudíž v ranních hodinách se vyhlášovalo sólo bosky, bez košule a v trenkách. Hodky o další neděli byly obdobné jako hodovní neděle a pondělí. Stárky odpoledne oblékaly ty stejné krojové šaty jako minulou neděli. Večer za našeho mládí jsme už chodili v civilu jak stárce, tak stárky jen jsme nosili na šatech dlouhou mašli. Stárky vždy bílou a stárce střídali červenou s růžovou. (V krojích je to samozřejmě hezčí). Večerní hodková zábava bývala bujará ve znamení burčáku. To ale téměř všichni pamatujete, protože se to drželo do konce tradičních hodů, tedy před nějakým rokem, než se hody přesunuly na léto. Před půlnocí se volili noví stárce z řad ženáčů. Novým stárkům i stárkám byly připnuty mašle dosavadních stárků, tančili sólo a sklepníci jim zavdávali. Tím končila vláda a hodovní starosti stárků, kteří se přesunuli do stárkovského sklepa k volné, bezstarostné zábavě. Další sólo už vyhlášovali noví stárce - ženáci, kteří se ujali hodovní zábavy dle tradice. Zaváděli své stárky, zaváděli a za peníze ze sóla koupili likér. O půlnoci přinesli doprostřed sálu kbelík burčáku. Většina hodovníků si stoupala dokola a zpívalo se na sále, popíjel se burčák ze „šufánka“

nabíraného z „kýbla“. Muži, stárce, zavdávali ženám likér. Tehdy děvčata od nás přes pole nechodila a děvčata přespolní k nám někdy nějaká přišla většinou ze Zaječí, ale nikdy nebyla tak nastrojená jako dnes. Černé upnuté kalhoty popřípadě úzká, černá minisukně. Většinou nebylo poznat, zda jde o děvče, nebo o chlapce. Nic pěkného. Dnes se mně to moc líbí. Děvčata jsou jako kytičky. Také nosí takové krásné kytičkované, nebo červené krojované sukně. Opravdu, je radost pohledět. Jedna krásnější než druhá. Mám velikou radost, že se tak děvčata strojí, že jsme se toho dočkali. Opravdu se dnešní děvčata vrací do ženské garderoby. Všimla jsem si na letošních hodech, že i ty nekrojované nosí krásné šatky a moc jim to sluší. Jen mě tak napadlo, že by našim stárkám večer slušely také takové přespolňácké kroje, co nosí jinam na hody. Bylo by to moc hezké. Tak milé stárky a stárce přeji Vám, ať se daří a ať Vás hody stále baví!

Anna Haluzová

Foto: hody 1965



Kao se probudil. Probudil a nevěděl vůbec nic. Nic neviděl, nic neslyšel, nevěděl kde je, a nevěděl, co se děje. Věděl pouze, tedy spíše tušil, že není doma, doma ve svém pelíšku, sice už notně proleželém, ale ve svém. Všechno kolem něho bylo jakési divné. Tělo měl celé rozlámané, ale určitě ne od práce, protože prací se už nezabýval nějaký ten pátek. Tělo bolelo, na hlavu mu táhlo a také jakoby byl ve svěřací kazajce. A v hlavě mu divně hučelo. Hučelo, jako kdyby byl někde v nějaké hale. Usilovně se snažil rozvzpomenout, kde to tehdy byl, když slyšel ten zvuk. Ale bylo to dávno, a i když se snažil, seč mu síly stačily, tak na to si nevzpomněl. Tak to raději vzdal. Co kdyby mu v hlavě praskla tou námahou nějaká ta cévka, že.

Kolem dokola byla tma. Tma tmoucí a on si vzpomněl na jednu takovou noc, kdy byl doma jako malý, sám, a měl na starosti mladšího brášku. Rodiče tehdy chtěli jít do divadla a on, jako starší, měl dohlédnout, aby se oba dva najedli, umyli a šli spát. Vzpomínal si, jak rodičům statečně sliboval, že vše zařídí, ať se nestrachují a že mohou jít. Vzpomínal si, jak moc kýval hlavou, aby dal svým slibům náležitou důležitost a váhu, ale jakmile se za nimi zavřely dveře, tak hned utíkal a rozsvítil všechna světla, co jich v bytě byla. Mladší bráška tehdy snědl chleba s čímsi, co jim maminka připravila ještě před odchodem k večeři, v koupelně se otočil kolem umyvadla a už byl převlečený do pyžama a v posteli, když se Kao váhavě zvedl od stolu a se strachem se vydal bytem, aby postupně pozhasínal všechna světla. Všechna až na to poslední, to poslední, po kterém se celý byt ponoří do tmy, tmy tmoucí, fujtajblové tmy, které se tak bál.

A taková tma byla i tady. Nikde světélko. Snažil se zvládnout narůstající paniku. Pomalu, pomaličku se snažil trochu se pohnout a šlo to ztuha, sakra ztuha, ale šlo to! Snažil se otočit z boku na záda a najednou šup! a už se kutálel. Kutálel, až se o něco zarazil.

„Vole, co děláš?“ ozval se roztrpčený Někdo a Kaovi se rozsvítilo – jsem v kempu, v kempu se svými parťáky na vandru! Po hlase poznal Peteho a hned se omlouval „Nic, promiň, snažil jsem se otočit z boku na záda a nějak jsem se skutálel a zrovna, zrovinka na tebe.“ Ze spacáku vykoukla rozčepýřená hlava Peteho a najednou hukot v hlavě ustal. A v tom si Kao vzpomněl – to byl zvuk jako od pily, určitě, tam to slyšel. Na pile v Rohozcu, když tam dělal na prázdninové brigádě, aby si potom mohl koupit kolo. Tedy přední kolo od kola. Rám už měl a zadní kolo si dokoupí příští rok. Ale to bude až po brigádě v konzervárně v Lednici.

„Chlapi, co rušíte? Bežte si to dovykládat jinam. Já chcu ještě spat.“ Ozvalo se kousek od nich a podle hlasu na betonu poznali, že je to Veas. A trochu dále zabrblal další, asi Erve „nemáte někdo něco na pití? Mám příšernou žízeň. Kdo měl včera ten blbej nápad a objednal zelenou?“

Na ten dotaz se Pete otočil dozadu a přitáhl si chladicí tašku. Trochu s ní zatřepal, rychlým pohybem trhnul ze zipem, vrazil svoji hlavu dovnitř a spokojeně povídá: „Ještě něco tam je.“ Potom už jenom slyšeli typické zasyčení a za chvíli už měl každý svého vyprošťovák – plechovkové pivo a ještě docela dobře vychlazené. Spokojeně se natáhli na svoje karimatky a začali vzpomínat, vzpomínat nebo bilancovat - už je to čtvrtý den, co odjeli na vandr a dneska už je, bohužel, den poslední...

Veas: „Hele kluci, vzpomínáte, jak jsme přijeli k Petemu, měli už plně naložené auto a on měl před domem čtyři tašky? Chápete, čtyři tašky! Co tam máš, ptám se, a on že neví, že

mu to nabalila jeho.“

A z druhé karimatky zaznělo: nemám rád velbloudy. Velbloudy a všechny, co dokáží týden nepít.“

A Veas pokračoval: „No a ta jeho povídá starejte se mi o něho, každý den musí držet pitný režim, a já na to bez obav, to my ostatní taky...“

A Kao z třetí karimatky: „Já jsem minulý týden, tedy minulý týden jsem dostal za úkol koupit kosmetický kufřík, od moje, kosmetický kufřík, aby prej, až pojedem na dovolenou, aby si tam mohla moja nabalit svoji kosmetiku. A já na to – jaký kufřík? Musíš mi to popsat, jak mám vědět, jaký kufřík. A ona na to takový ten pro děvčata, pevný kufřík, stojí to na čtyřech nožičkách, má to dokola zip, aby se to dalo jako otevřít, a uvnitř to má takový čtyři přihrádky na ty moje, však víš, co potřebuju.“

A do toho Veas: „...a jeho pokračovala: V tý první tašce má bylinkové thé, čtyři petky na čtyři dny, a ne aby tam pil pivo. V tý druhé tašce má něco na jídlo, ne že mu z toho budete ujídat, víte, že má dietu. Ta třetí taška, tam je něco i pro vás – prej se chystáte vařit, tak něco na vaření - prkynko, nůž, škrabka na brambory, měchačka, lahvička s jarem a utěrka. A v tý poslední je něco hygieny - hlídejte ho, aby si každý den, nejlépe večer, myl nohy, na ráno potom pastu na zuby, a Odol na dech, štětíčky do uší, s tím ať šetří, prej se to má zakázat, pilníček na nehty, neztratit, je to už náš poslední, indulónu na ruce, vodičku Splešipryč, však víte na co, mýdlo s Jelenem, kdyby něco, zásyp, však víte na co, a vodu po holení Pitralon. A pro vás, chlapi, abyste tak nesmrděli, tak pro vás tam jsou Živé květy s šeříkem. Už jenom zbyteček, ale to by vám mělo stačit. Žádný devčata tam nebudou, že?“

A Kao pokračoval: „...tak jí povídám, to teda nevím, co potřebuješ, ale jak to tak popisuješ, tak mi to připadá jako futrál na 4x2 plechovkový piva, a to je dobrý nápad, akorát to nikoho ze skupiny Přátel a znalců českého piva ještě nenapadlo. Pokud to v drogerii najdu, tak to koupím 2x. Bohužel, pánové, jsem nic nenašel.“

A Veas navázal: „Jen za jeho zapadly dveře, Pete se otočil ke garáži, otevřel dveře a zkušeně levačkou zasunul všechny tašky dovnitř. Potom se ohnul a vítězoslavně vytáhnul karton plechovek - nalož to do auta a jedem! A tak jsme jeli.“

Na druhý den bylo v plánu uvařit na otevřeném ohni kotlíkový guláš. Kotlíkový guláš z hovězího. Po cestě tam se stavili v řeznictví a u platu s čerstvým hovězím přemýšleli, co koupit. Každý ukazoval na jiný kousek. Každý kromě Peteho, ten se někde ztratil. Kao si u toho vzpomněl na jedna moudrá slova (snad od pana F. Hayeka): „Čím jsou jednotliví lidé vzdělanější a inteligentnější, tím více se jejich názory a záliby liší, a tím hůře se dokážou shodnout na jedné konkrétní stupnici hodnot.“ V tomto případě na kusu flákoty z krávy. A podle toho to také dopadlo - tak dlouho se dohadovali, který kousek bude nejlepší, až tam zůstal jediný, ten z krku mladého býčka. Nicméně ten nejlepší, konstatoval Veas. Když zaplatili, objevil se Pete a tajemně se usmíval.

Vaření kotlíkového guláše je tajemná záležitost, vycházející z hlubin lidské existence, stomilionkrát zopakovaná a přitom pokaždé jiná. Co chlap, to šéfkuchař, co jazyk, to jiná chuť. A tak tomu bylo i tentokrát. Hned první zkouškou soudržnosti party – mráčkem na nebi - bylo, kdo založí a bude udržovat oheň, kdo se postaví ke krájení masa, cibule a toho ostatního, a kdo bude míchat a chutnat. Zájemců bylo hodně, tedy všichni, což o to, ale vládla zásadní neshoda, kdo bude dělat co. Každý se cítil na to být šéfkuchařem a ochutnávat, ale na

druhé straně každý jaksí podvědomě cítil, že i oheň je důležitá součást vaření na ohni. Ale přesto cítili, je tu drobný rozdíl mezi šéfkuchařem a topičem. Po krátkém a vypjatém dohadování se выясnilo, že ani tak nejde o to, jakou kdo roli bude u vaření guláše hrát, ale o to, čím recept bude použit, tedy jaká bude výsledná chuť.

Ono je rozdíl jít na guláš do restaurace a/nebo si ho vařit sám. V restauraci, tak tam předpokládáte, že ten co vaří, to dělá pravidelně, dalo by se říci denně, a předpokládáte, že to umí, protože jinak by to nikdo nejedl. Nicméně hospodský guláš asi nepřekvapí. Ale vařit guláš osobně, to je jiná. Každý má svůj recept, na který přísahá, každý používá jiný postup, který je prověřený a tudíž jediný správný.

Druhý mráček vrhnul stín. Co s tím? V této patové situaci přišel Pete s plechovkou v ruce a rozvázně povídá: „Chlapci, je už skoro poledne, a vy pořád nemáte rozdělaný oheň. Ten guláš nebude hotový ani do vinobraní.“, a položil na stůl sklenici guláše od firmy Hotovkyprosvobodné: „Koupil jsem to u řezníka, když jste se dohadovali o tom, z čeho to bude. Pokud budete mít hlad, rád se s vámi podělím.“

Vees ho jen odbyl mávnutím ruky: „Prstíčkem budeš hrabat, až to bude... a obrátil se na ostatní – navrhuji dát na stůl všechno, co si kdo přivezl a myslí si, že by v guláši mělo být, a shodnout se na koření, které tam minimálně musí být.“

Všichni přikývli a začali na stůl snášet gulášové ingredience – samozřejmě mletá paprika, ta echt z maďarska, pálivá i sladká, normální i uzená, bobkový list, kmín drcený, kuličkový pepř i mletý, jalovec i nové koření, majoránka, a další bylinky, směs do guláše (společně označená za fuj, ale nakonec i vžitá na milost, protože v případě nouze pomůže), česnek, pivo, červené suché víno, koňak gruziňák, sádlo, olej, samozřejmě cibule a snad dojde i na to maso. Po hodině dohadování oddělily „zrno od plev“ a na stole zůstaly dvě hromádky – co bude v guláši a co ne. Pete se na to pobaveně díval zpovzdálí, a povídá, drže v jedné ruce pivo a ve druhé konzervu: „Ne do vinobraní, vy to nebudete mít hotové ani na Martina.“

A začala příprava – Kao oheň, Veas maso, Erve cibule a Pete kibicování. Další v pořadí, už třetí mráček se objevil v okamžiku, kdy Veas dokrájel maso a podíval se na Erveho:

„Jak to krájíš? Takový cucky a to nemůžeš ty spodky vyházet? A vůbec, proč tolik?“ Erve se nechápavě podíval na ostatní: „Snad kolik masa tolik cibule, ne?“

Zavládlo ticho. Každý, kdo alespoň jednou vařil guláš, tak se s tímto pravidlem setkal, ale nebylo to ono, guláš byl potom moc sladký. Ono to pravidlo platí, ale důležité je, v jaké jednotky se použijí. Nakonec zavládla shoda, že se používá objem a ne váha.

Konečně byl oheň připraven, kotlík zavěšen nad ohněm, sádlo rozpuštěno, a tak začalo vaření - nejprve cibule až do zlatova. Veas nasypal cibuli do kotlíku a ujal se role šéfkuchaře. Dlužno dodat, že ostatní se do toho moc nehrnuli, protože kolem ohniště bylo strašné vedro. Nicméně pomohla dlouhá vařečka vyrobená z větve lísky. Asi po hodině se objevil další mráček – a to o tom, zda je cibule dostatečně zlatavá a má se přidat maso, nebo ještě ne. Veas by ještě smažil, ale za hodinu stání u ohně už byl spařený jako pr..., a chtěl se nechat vystřídat, ale ostatní se povalovali s Petem na karimatkách, popíjeli pivo a jakoby ho neslyšeli. K ohni se jim moc nechtělo. Pete mezitím posunul dobu přípravy guláše z Martina až do Adventu.

Nakonec se to vyřešilo samo – cibulka se začala připalovat a bylo nutné Veasovi pomoci. Nejprve zapražit papriku, za chvíli potom i česnek, ale ne moc, aby nezhořkl, potom další koření, skleničku červeného, kapku koňaku, když už je tu, a nakonec nechat zatáhnout maso. Potom zbývalo už jenom všechno zalít vodou a nechat pomalíčku vařit. A sem tam klacíkem prohrábnout, aby se to nepřipálilo ode dna.

Příprava guláše pokračovala pokojným tempem ke svému konci, ale na Peteho to bylo už moc dlouho a chystal se otevřít konzervu hotového guláše. Všechny stálo moc sil ho přesvědčit, aby ještě počkal. Přemožen přesilou Pete rezignoval a hořekoval: „Ani do Vánoc, ani do Ježíška to nebude! A já tu pojdu hladem!“

Už se pomalu smrákalo, když Veas zavelel - krájejte chleba, jdeme na to! O chvíli později, když si potom všichni hladili nafouknutá břicha, tak se shodli - stálo to za to!

Kamil Ondrák

POZDRAV DO STAROVIČEK Z LETNÍ PAŘÍŽE

ANEB

JEDNA CESTOPISNÁ MINIČRTA

Neúprosný tok času přivodil pomalu přicházející konec léta i do tohoto multikulturního a tolerantního města na Seině - města lásky, světové módy, labužníků, umění, památek, symbolu elegance a životního stylu přitahujícího už od nepaměti intelektuály a umělce; města muzeí, galerií, zahrad a parků, kabaretů, kolébky kankánu, četných kavárniček i luxusních hotelů; místa se svou zvláštní atmosférou, ale i s ozvěnou a ani časem nezavátými stopami naší jižní Moravy – i to byl jeden z důvodů mé cesty do v každém ročním období podmanivé Paříže.

Je časné, chladné, ne zrovna letně vypadající červencové brněnské ráno a já se s „účastníky zájezdu“ vydávám luxusním „patrákem“ jedné renomované brněnské cestovní kanceláře na týdenní poznávání francouzské metropole, což s malými bezpečnostními a hygienickými přestávkami představuje sedmáct hodin jízdy, 1 260 km a totéž pak zpátky. Mnohé nebylo nepodobné stejnojmennému filmu podle románu Michala Viewegha – i v našem případě jsou shodou náhod oba řidiči svérázní Karlové, taktéž jeden starší, druhý

mladší, oba rovněž dlouze řešící domnělý středobod celého zájezdu – jak dlouhou cestovní přestávku nám mají dopřát, a lamentující nad tím, proč se jim nevrací ty hnědé podšálky – viz ona známá replika ze vzpomenutého filmu:

„Vy si z toho děláte srandu, ale jestli se ty hnědý podšálky ztratí, budete muset pít z těch rozpálených bílejš – a to se fakt nedá. Tak mi tedy řekni, Karle, proč se ty podšálky nevracej? Tak to já právě nevím, Karle!“

Německo, ale zejména Francie protkané sítí dálnic se čtyřmi, i pěti jízdními pruhy si vyžadují skutečné mistry volantů umějíci předvídat, co kdo před nimi, za nimi či vedle nich, zejména nevyzpytatelně se tu proplétající motorky, při 130 kilometrové rychlosti udělá. Vysoká profesionalita řidičů, především oněch „patráků“, je však nezbytná i pro jízdu v samotné Paříži. Dálniční tabule ukazují exity na Mnichov, Štrasburk, Curych, Brusel, Amsterdam...- názvy s vůní dalek, které jsme jako děti znaly jen ze školních atlasů nebo ze stupnic starých rádií, a pro většinu z nás kdysi tabuizovaného světa. Cesta však uběhla a do hotelu na okraji Paříže

přijíždíme již za tmy – bon soir a zároveň i bonne nuit!

Citlivé hotelové čidlo v prostorách zákazu kouření zareagovalo na cigaretový čmoud neukázněného hosta a dlouhotrvající, málem evakuační alarm byl zpeřčením mé první noci pod pařížskými hvězdami. Bonjour! Po probuzení do sice slunečného, ale už téměř svatoannensky zimomřivého rána, řečeno slovy Miroslava Horníčka „dostavily se mně myšlenky“ a já jsem nemohl opomenout svůj každodenní, ať už brněnský či starovičský, ale v tomto týdnu i pařížský ranní rituál, a opovrhnuv i tím nejdražším francouzským koňakem, vydatně a s rozkoší nezměrnou jsem propláchl hrdlo naší slivovičkou – tu si dopřávám dvakrát do roka: v den svých narozenin a v den, kdy narozeniny nemám. Po vydatné a chutné snídani posílněn patřičnou dávkou tekuté kuráže se vydávám do centra Paříže na orientační okružní jízdu kolem nejvýznamnějších památek většinou jsoucích na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, s nimiž se budu v průběhu týdne blíže seznamovat. Paříž, rozdělená řekou Seinou dodávající jí zvláštní kouzlo jako třeba Vltava Praze, je odnepaměti kulturním centrem Evropy – dnes má včetně přilehlých předměstí tolik obyvatel jako celá Česká republika dohromady, v době vlády císaře Karla Velikého (768-814) jich tu žilo už 20 000, v časech Napoleonových (1769-1821), který chtěl Paříž učinit nejkrásnějším městem světa, už ji obývalo 600 000 lidíček. Na ulicích plných svěží zeleně nejsou vidět žádné odhozené papírky, nedopalky cigaret ani nalepené žvýkačky, ba ani psí exkrementy – a to tu žije těch čoklíků nejpodivuhodnějších ras požehnaně; „skořápky“ na nábreží Seiny však stále přetrvávají a mnohý kolemjdoucí neodolá. Necelých deset metrů hlubokou Seinou ústící od Paříže do vln 120 km vzdáleného, chladného Atlantského oceánu překlenuje 36 mostů se zábradlími plných menších či větších visacích zámků symbolizujících pevnost mileneckých vztahů (tento trend zvláštního vyznání a zároveň stržení lásky již pronikl k nelibosti obou magistrátů i na pražskou Čertovku). Pařížané, jak jsem poznal, si ze semaforů ani na těch nejfrekventovanějších křižovatkách moc starostí nedělají, „zebrý“ na přechodech vůbec tady nejsou signálem pro sebemenší přednost chodců... a policii na kolečkových bruslích jako by to bylo jedno – k nebetyčnému dopravnímu a pouličnímu chaosu třeba thajskému to má však daleko. K umocnění atmosféry romantické Paříže zněly naším vyhlídkovým autokarem šansony Edith Piaf a Gilberta Bécauda a „Paříž – krok za krokem“ byla naplní dalších dní – je tu na 150 galerií a muzeí, a i přes poměrně drahé vstupné nepřekvapí všude dlouhé fronty. Výhodný byl Muzeum Pass Paris – v mém případě na čtyři dny za 56 eur, s výraznými slevami na vstupy do šedesáti muzeí a památek. I když tu výjimečný stav od 1. listopadu 2017 přestal po dvou letech platit a ani jsem už neviděl hořící předměstí Paříže, s migranty to tu nemají zrovna jednoduché – ostražitost je zjevná na každém kroku. Všude panují přísná bezpečnostní opatření: od samopalníků křižujících dnes už nejen prostor pod Eiffelovkou, přes bezpečnostní rámy, kontroly i příručních zavazadel až po elektronické kontroly vstupenek. Na to všechno zhlíží i shlíží celou Paříží mě doprovázející symbol města a celé Francie, který asi není dost dobře možné pobývat v Paříži a nenavštívit ho – ladnou, štíhlou, elegantní, v noci krásně osvětlenou „pařížskou dámu“ Eiffelovku, do roku 1931 nejvyšší stavbu světa (potom ji překonal New York, Dubaj...), kteréžto celé město leží u nohou.

Pár řádků pro zvlášť zvědavé: *Byla zhotovena pro světovou výstavu v roce 1889 a zároveň i ku příležitosti 100. výročí Velké francouzské revoluce; navrhl ji Gustav Eiffel (1832-1923) tehdy čelící ostrým výpadům místních dobových es-tétů; dominantou Paříže měla být jen dočasně a pak měla být rozebrána. Je smontována z předem připravených třicetimetrových částí, její montáž trvala třem stovkám dělníků dvacet šest měsíců, otevřena byla 31. března 1889; váha*

železná konstrukce je 10 000 tun, její „čtyři nohy“, v nichž v každé jsou úzké schody, ale i výtah, se rozprostírají na půdorysu 125x125 metrů.



Dnešní její celková výška včetně vysílače dosahuje 357 metrů a je rozložena do tří pater – 1. patro se nachází ve výšce 57 metrů a dostanete se tam výtahem nebo po 345 schodech; 2. patro představuje výšku 115 metrů a od 1. patra ho dělí dalších 359 schodů nebo několik málo minut jízdy výtahem (je tu jedna z vyhlášených pařížských restaurací – restaurace Julese Verna s nejen výtečnými a drahými jídly, ale i s krásným, dalekým, úctyhodným panoramatickým výhledem). Dvoupodlažní výtahy vhodné zvláště pro ty, kteří při pohledu dolů z úzkých točících schodů trpí závratí, mají omezenou kapacitu a zejména v turistické sezóně tu můžete u pokladny vystát i hodně dlouhou frontu, což potkalo i mě. Do 3. podlaží (do výšky 276 metrů) sice schody vedou, ale dostat se tam dá z pochopitelných důvodů už pouze výtahem – jeho vyhlídková plošina pojme najednou 400 návštěvníků, a i tady se počty zvědavců musí korigovat. V duchu fyzikálních zákonů při letních teplotách věž „vyrůstá“ o 18 cm, při silném větru „se kymácí“ na každou stranu o 12 cm. Při slavnostním otevření v roce 1889 představovalo vstupné, tehdy v přepočtu naší rakousko-uherské měny 5 korun, dnes do 3. patra Eiffelovky výtahem s Pass Paris činí vstupné 16 eur (dle tehdy platného kurzu 458 Kč). Obešel jsem celý obvod věže až zcela nahoře a v tu chvíli jsem se ujistil, že pokrývačem bych být asi nemohl. Už ve frontě u pokladen se nabízela málokde k vidění nepřehledná lidská všehochuť – od již zmíněných vojáků se samopaly, přes černochoy všech odstínů, svérázné Araby, neustále o něčem kňůrkající Číňany, podsadité Mongolce, amazonské Indiány i jejich bratry z Aljašky, zvlášť početné a všudepřítomné Japonce utrzuující mě v myšlence, že snad v Japonsku nezůstal v té chvíli jediný človíček, všechny možné rasy a národnosti – bůhví jaká etnika od batolat, dětí, svěžího mládí, až po lidi věku pokročilého; spousty figurek od ztělesněného erotična až po ta nejodpudivější stvoření – svět plný svérázu! Bez sebemenších zábran do sebe až do lascivní erotické krajnosti zapletení milenci na úzkých schodech bránící tomu, čemu schody slouží, nebyli v tomto volnomyšlenkářském městě žádnou zvláštností, zrovna tak jako odhadem devadesátiletá stařenka zaleknuvší se na schodech té hloubky pod ní, nevědouc, kde se to asi ocitla a co teď dál? Nikdo se nad tím však nepohoršoval! Mně však byl odměnou krásný pohled z téměř 300 metrové výšky – na blízkou, temně zelenou Seinou s loděmi všech velikostí, na dlouhý park Martova pole s Vysokou vojenskou školou, jejímž nejznámějším a nejslavnějším studentem byl sám Napolen Bonaparte. Na jedné straně ochozu nádherná podívaná na slunce zrovna v té chvíli osvětlenou část Paříže, z druhé strany proudy rychle se blížícího deště za pár chvil dorazivšího i tam – brzy se však znovu objevilo sluníčko a s ním měrou pozoruhodnou i vel-

kolepý výhled nejen na celé město, ale i až do téměř stokilometrové hloubky Francie. Imaginární pohled ještě do větších, neskutečných dálek tu poskytují panoramatické panely se vzdálenostmi do všech koutů světa: třeba směr Buenos Aires 12 027 km, Santiago de Chile 11 625 km, Dakar 4 200 km, Prétoria 8 696 km... Ale nevěřicně se dívám, a co to vidím nebo spíše nevidím, klame mě zrak, jak je to možné? Chybí tu panoramatický panel „Starovičky“ - jejich směr i patřičný počet kilometrů!!!!??? Dosadil jsem si to tam však sám a vězte, že ony Starovičky mému oku v té chvíli hodně vzdálené, ale mému srdci vždy blízké, byly ode mne v tom okamžiku východním směrem 1 295 km – takže: „SALUT“ v té době ještě předhodově Starovičky!!! Eiffelovka se svou roční sedmimilionovou návštěvností řadí k nejnavštěvovanějším památkám světa.

Tak už jsem zase dole na zemi a přicházím k další pařížské jedinečnosti – k Avenue des Champs Elysées, nám známé z většiny různozánrových francouzských filmů. Opěvovaný, slavný, dva a půl kilometru dlouhý a sedmdesát metrů široký, údajně nejkrásnější bulvár světa, jehož parková část přechází do části kin, exotických restaurací, obchodů s drahým luxusním zbožím vyhlášených značek, ale i malých obchůdků a kaváren, kde nájem v bytech si tu nemohou dovolit ani hodně bohatí Pařížané, v tom čase plný lidí slavicích semifinálové vítězství nad Belgií. Prošel jsem si ho tam i zpět ve dne i večer a v jeho nočním svitu jsem si připadal jako na jiném světě - kolik asi velikánů a opravdových celebrit tudy kdysi procházelo a dodnes stále prochází? (ujišťuji laskavého čtenáře, že tím nemyslím sebe). Krásný pohled na Paříž je však i po vystoupení 286 uzoučkých schodů na vyhlídkovou terasu 50 metrů vysokého a 45 metrů širokého Vítězného oblouku postaveného z Napoleonova příkazu v roce 1806 (dokončen až v roce 1836) na počest vítězství napoleonské armády u Slavkova. I tato dominanta Paříže, pod níž každoročně koncem července končí slavný cyklistický závod Tour de France, je v noci krásně nasvícená.



Vítězný oblouk

Do týdne rozprostřený program byl náročný, zajímavý a poučný. Paříž je vlastně „město pod městem“ s podzemním labiryntem pod útulnými kavárníčkami a honosnými parky. Kdysi dávno jako student jsem na kolejším „drátáku“ poslouchával půlnoční reprízu odpoledního hudebního Kolotoče a po něm pak sugestivní čtení na pokračování románu Gastona Leroux (1868-1927) Fantom opery – tiše jsem se bál záhadného Erika, muže se znetvořenou tváří, tehdy nejslavnějšího obyvatele pařížského podzemí žijícího právě pod budovou opery. To jsem netušil, že bych se do těchto míst mohl někdy podívat – opera Garnie (dnes tzv. stará opera, architekt Charles Garnier) má hlediště pro 2 200 diváků (a teď ochotníci kadeti z Kadeta vystupující s láskou a pokorou na vašem Vám důvěrně známém malém, milém, improvizovaném, přece jen menším pidijevištiátku zbystřete) – a jeviště 37 metrů široké a 31 metrů hluboké patří k největším na světě, dnes sloužící jen baletním představením. V

roce 1989 byla na Náměstí Bastilly, na místě z hodin dějepisu známé věznice, otevřena nová budova opery.

Hledáme-li další atributy Paříže, pak vězte, že Paříž je i městem vůní a parfémů. Kromě nespočtu obchodů a obchůdků s tímto ne zrovna levným artiklem, přímo naproti oné „staré opery“, se nachází hojně navštěvované Muzeum parfémů a najdete jich tady s přísně chráněným výrobním tajemstvím na 400 druhů – mohl jsem něco málo z této nevidané alchymieokusit a ještě dnes cítím na hřbetu ruky smyslný pařížský odér. Být tvůrcem oněch neobyčejných vůní je povolání vskutku výjimečné – v blízkosti versailleského areálu se nachází na světě jediná, tzv. Vysoká škola nosů, kde se pozdější strůjci nadpozemských vůní vzdělávají. Je to „povolání“ jen na deset let, ale i jen po těchto deseti letech je tato hrstka vyvolených zabezpečena na celý zbytek života. Uchazeči o takové jistě netradiční studium a poté ještě netradičtější „zaměstnání“ musí mít především dar jakéhosi absolutního čich; už v prvopočátku musí bezpečně rozeznat 150 vůní a po „studiu“, aby nebyl jejich čich rozptylován musí žít téměř asketickým životem, odříkat si mnohé tělesné radovánky (nedověděl jsem se, zda úplně všechny??), nesmí po celou dobu jíst žádné koření, pít alkohol, kouřit, a bůhví, co by všechno mohlo jejich zdroj obživy otupit - a aby jejich nosu nehrozila únava, „pracují“ jen dvě hodiny denně.

Při cestě z Lucemburských zahrad, nejoblíbenějšího pařížského parku (25 ha), mně zvědavost nedala, abych aspoň nenahlédl do starobylé alma mater – pařížské Sorbonny, založené roku 1253, dnes nejznámější a nejprestižnější světové univerzity a duchovního centra nejen města, ale celé Francie. V těchto částech Paříže jsem musel však občas překračovat i v poledním čase na chodníku na všelikých kartonech spící bezdomovce. Mé pozornosti neušel ani Elysejský palác, který nechal pro Madame de Pompadour postavit Ludvík XV. (1715-1774), dnes víc než dokonale střežené sídlo francouzských prezidentů - na svůj vzhled přepečlivého až narcistního prezidenta Macrona, ani o dvacet čtyři let starší manželku Brigitte, jeho bývalou středoškolskou profesorku francouzštiny, jsem tam však nezahlédl - ani jsem vlastně nemohl, protože fandili francouzským fotbalistům na mistrovství světa v Rusku, a fandili asi dobře. Prošel jsem čtvrtí zahraničních ambasád a i kolem exkluzivního hotelu Ritz, kde strávila poslední večer před svou tragickou smrtí anglická princezna Diana – tady jsem zjistil (nikoliv však z vlastní zkušenosti), že tu jedna noc v apartmá bez snídaně přijde na 13 850 eur (v přepočtu na noc 373 950 Kč); navštívil jsem i osudný tunel – místo princezny tragédie. Nejmonumentálnější pařížské náměstí – Náměstí Svornosti přilákalo moji pozornost 23 metrů vysokým, se zlatou špičkou tři tisíce let starým obeliskem z egyptského Luxoru a zároveň místem, kde Pařížané vítali prvním veřejným ohňostrojem šestnáctiletou nevěstu patnáctiletého francouzského krále Ludvíka XVI. (1774-1792), patnácté to dítě Marie Terezie (1740-1780) Marii Antoinettu (1775-1793). V době francouzské revoluce tu stála gilotina a tu byli i oba s'tati. Nemohl jsem nenavštívit pařížský Pantheon – hrobku slavných Francouzů, kde odpočívá třeba J.J. Rousseau, Dampiere, A. Dumas, E. Zola, V. Hugo, Piere Curie a zatím jediná žena Marie Curie Sklodowska. Nejdeštivější a nejchladnější chvíle přinesla procházka po Montmartru s bazilikou Smíření (Sacré Coeur), jejíž zvonice nese jeden z největších zvonů na světě (samotný zvon váží 18,5 t, srdce zvonu 850 kg) – vejčitá kopule baziliky je po Eiffelově věži druhým nejvyšším bodem Paříže. Place du Tertre (Náměstí Malířů) a neustálé stoupání romantickými, úzkými uličkami s kavárníčkami a hospůdkami kolem domu, kde měl svůj ateliér španělský malíř trávící svůj život v Paříži - Pablo Picasso (celým jménem Pablo Diego José Francisco de los Remedios Cipriano de la Santísima Trinidad Ruiz y Picasso), o kousek dál tvořil Edgar Degas...; Náměstí Pigalle a zase nádherný výhled na Paříž.

Počasí mně zrovna v těch chvílích příliš nepřálo, stále pršelo. Vzpomněl jsem si na dědu Komárka v chalupářské komedii Na samotě u lesa vzhlížejícího k deštivé obloze a na to jeho „a chčije a chčije“ – ani já jsem tehdy pro daleko jadrnější slova nešel zrovna daleko. Promoklý, s vidinou chvilky v suchu u teplého čaje na rozeřtání, nemaje s sebou pleskačku „první pomoci“ a netuše nic převratného, jsem vstoupil do jedné ze zdejších kavárniček, kde možná kdysi sedával poblíž bydlící sám slavný Pablo Picasso, Jean Gabin či Jean Marais, a lámanou francouzštinou si objednal spásný čaj. Můj exteriér sice v té chvíli moc kavárensky nevypadal, ale po chvíli zcela apatický, bohorovný a zjevně rachitický číšník asi pochopil, oč žádám, a čaj mně přece jen přinesl. V tom začala hrát zpoza rohu živá hudba s dekorem typické pařížské harmoniky a já jsem poznával, že zdejší prostředí asi nebude zrovna cenově nejpříznivější. Zrovna tak jsem poznal už téměř zapomenutou melodii písně Pařížský kluk („Ten pařížský kluk je úplná báseň, žádný odjinud mu nepodobá se...“) a opět ve mně bleskla má mladá léta a někdejší nedělní čaje. Soudě podle českých poměrů to mohl být klidně „čaj o páté“ a navíc u nás téměř s šestákovou útratou (i když dnes už asi taky nikoliv) – tady to však určitě byl nejdražší kalíšek čaje, jaký jsem kdy pil (v přepočtu měl onen náprstek čaje přišel na 150 Kč); kysele se tvářící vrchní se stále ne příliš pohostinným výrazem tváře už žádné „dýžko“ nedostal, a já, kdybych měl ten „hnědý podšálek“, tak bych ho tady tomu pařížskému Karlovi určitě schválně nevrátil). Kdysi tu bývalo hodně větrných mlýnů a červené lopatky kabaretu Moulin Rouge ty doby zjevně připomínaly – začínal tu se zpěvem „vrabčák z předměstí“ Edith Piaf a její slavný šanson Ničeho nelítuj mající dokreslit atmosféru Paříže znějící při jedné z okružních jízd z reproduktorů autokaru mně přivodil „mráz po zádech“. V tomto světově známém kabaretu (otevřeném 1889), symbolu nočního života Paříže, tu stále smyslný kankán nenapodobitelně předvádějí ve večerním i nočním představení tanečnice z celého světa. Opusťme však svět afrodiziakových parfémů, svět smyslnosti, pomíjivé rozkoše a erotické Paříže a vraťme se k památkám a k umění. Ještě před cestou do Paříže, věda, že i sem mě jistě zavedou mé kroky, pustil jsem si dnes už pamětnickou videokazetu Hugova Zvoníka od Matky boží. Notre Dame de Paris – obrovská gotická katedrála plná vitráží se dvěma 67 metrovými věžemi, 127 metrů dlouhá, 48 metrů široká, 35 metrů vysoká, do níž se vejde 10 000 lidí, je mistrovským dílem rané gotiky. Odehrávaly se tu svatby i pohřby francouzských králů, došlo tu k politováníhodnému rabování zfanatizovaného davu v době Velké francouzské revoluce i ke korunovaci Napoleona. S představou, že v jižní věži rozhoupával slavný zvon Emanuela zvoník od Matky boží, hrbáč Quasimodo, jsem si pod věží poslechl polední Anděl Páně. Victor Hugo svým románem o krásné cikánce Esmeraldě a znetvořeném obyvateli věže, přesněji sbírkou, kterou kniha zapříčinila, vlastně katedrálu, s jejíž stavbou se začalo v roce



1163 a dokončena byla až ve století 14, zachránil před úplnou devastací. Silentium a chvíle tichého rozjímání se zapálenou svíčkou v přítomnosti mysteriózní katedrály tu, jak je tu zvykem, patřily mé milé dcerce Martince.

V úvodu jsem předdeslal, že jedním z důvodů mé cesty do Paříže tu bylo zmapovat i tu znatelné stopy jižní Moravy, a našel jsem jich tady dost. Zejména v meziválečném období dochází k rozkvětu česko-francouzských vztahů a umělci sem přijížděli čerpat inspiraci – z těch nejvýznamnějších připomínám třeba: od impresionistického malíře Joži Uprky (1861-1940), secesního ivančického umělce Alfonse Muchy (1860-1939), v Hodoníně spatřivšího světlo světa prezidenta T. G. Masaryka (1850-1937), brněnského hudebního skladatele Václava Kaprála (1899-1947) a jeho dcery Vítězslavy Kaprálové (1915-1940) – alias Vitulky, provdané za syna Alfonse Muchy Jiřího, která v Paříži studovala skladbu a dirigovala i tu také jako mladinká zeměřela, filmového milovníka Hugo Haase (1901 – 1968), který v roce 1939 emigroval kvůli židovskému původu do Paříže a po jejím obsazení Němci do USA, osobnosti evropského moderního malířství Josefa Šímy (1891 – 1971), až po našeho současníka, kyjovského rodáka, zahradního architekta s více než šedesátkou jím vytvořených francouzských a pařížských zahrad, vedoucího Ústavu zahradní a krajinářské architektury v Lednici, profesora Ivara Otruby (1933). Zřejmě nejvýraznější stopy tu patří v souvislosti s Napoleonem právě Slavkovu – na Place Vendôme stojí Napoleonův 44,3 metru vysoký, o průměru 3,6 metru bronzový sloup s Napoleonovou sochou na jeho vrcholu (původně se jmenoval Slavkovský sloup – Colonne d'Austerlitz), dnes Sloup Vítězství – obtažená spirála byla ulita z roztavených děl okrajových armád u Slavkova; ve 13. pařížském obvodu se nachází Slavkovské nádraží (Gare d'Austerlitz), odkud se řadí vlaky do Španělska, Portugalska a jihozápadní Francie, prošel jsem se po Slavkovském mostě (Pont d'Austerlitz), po Slavkovské ulici (Rue d'Austerlitz), neminul jsem Slavkovskou bránu (Port d'Austerlitz) ani Slavkovské nábreží (Quai d'Austerlitz); součástí Paříže je i kdysi malá vesnička na předměstí Slavkov (Village d'Austerlitz). Podrobnostmi, i když ne zrovna nepodstatnými, však laskavého čtenáře Starovičského zpravodaje nechci zatěžovat – obsahově širší reportáž z mého pařížského pobytu postihující právě ony pařížské stopy jižní Moravy vyjde v periodiku jiného typu – i tak se omlouvám za obsáhlost tohoto příspěvku.

Jižní Morava, Paříž a Napoleon – bývalý nejmocnější muž Evropy našel místo svého posledního odpočinku v majestátní hrobce pařížské Invalidovny, i když jeho přáním bylo rozprášit jeho popel na březích Seiny – uprostřed národa a Paříže. Rozsáhlý komplex Invalidovny byl vybudován v letech 1671-1676 z popudu krále Ludvíka XIV. (1643-1715) a sloužil k ubytování invalidů královské armády a vysloužilých vojáků. Milenka Ludvíka XV., Madame Pompadour, tu pak nechala zřídit nemocnici pro šest tisíc válečných veteránů; součástí areálu je dnes Vojenské historické muzeum, v jednom křídle zůstává i nadále nemocnice. Urbanistickou dominantou je však zdejší dům ze 17. st. (původně královský kostel) se zlatou, 105 metrů vysokou kopulí a zlatým křížem na jejím vrcholu, pod nímž je Napoleonova hrobka: pět do sebe zapadajících rakví (cínová, mahagonová, dvě olovené, ebeňová a mramorový sarkofág). Císařovy ostatky sem byly převezeny z ostrova Svaté Heleny v roce 1840. Jeho velké vítězství u Slavkova tu připomíná dvanáct soch Vítězství v kruhu kolem sarkofágu. V prostorách domu spí svůj věčný sen i Napoleonův jediný legitimní syn Orlik zplozený s rakouskou arcivévodkyní a po sňatku s ním i francouzskou císařovnou Marií Luisou (1791-1847). Jsou tu také hrobky Napoleonových bratrů a jeho maršálů. U historiků je to stále jednoznačně nezodpovězená otázka – byl Napoleon Bonaparte hrdina nebo tyran? Ne zcela zodpovězená není ani v

samotné Francii, i když se tady těší obrovské účtě. Vratme se však ještě ze světa bitev, střílení, tíživého rekvirování do světa výtvarného umění – opět fronty a lidský babilon, kde není nic jednoduššího, jak se tu ztratit. Ocitl jsem se v jednom z největších, nejznámějších a chcete-li i nejnavštěvovanějších světových muzeí-Louvre. Dnes je tu přes 300 000 uměleckých předmětů a památek dávných časů, z nichž je především z prostorových důvodů vystavena jen malá část. Umělecká nádhera, skvostné výstavní prostory, ale i zcela nedůstojná atmosféra a devalvující klima pro vnímání takové krásy všude kolem, takového umění a historického dědictví, jehož hodnota se nedá vyčíslit. V tomto velechrámu Múz se o nějakém emočním prožitku však nedá mluvit. Nijak regulované vstupy, tisíce tlačících se lidí proudících nekoordinovaně sem a tam, nevidaná invaze třeba zase Japonců fotících si i přes přísný zákaz kdeco (od uraženého rohu zábradlí až po Monu Lisu). Viděl jsem krásné antické sochy, šperky francouzských královen i tajemný úsměv nebo spíše směsici pocitů ve výrazu Mony Lisy-tento „obraz obrazů“ Leonardo maloval tři roky (v letech 1503-1506), dotvářel ho a upravoval však až do roku 1517. Poslední zkoumání snad nejznámějšího a záhadami nejobstřeňnějšího světového obrazu ukazuje, že Mistrovi modelem nestála žena, ale s největší pravděpodobností jeho mladíký milenec, nejbližší přítel a žák Francesco Melci, řečený „satanásek“. Leonardo da Vinci (1452-1519) dožil svůj život na dvoře francouzského krále a svůj velký majetek, kromě Mony Lisy (tu daroval francouzskému králi), rozdělil mezi své dva milence, s nimiž žil pohromadě. Navštívil jsem za svůj život mnohé výstavy výtvarného umění – od těch skromnějších výstav třeba zdařilých školních výkresů, regionálních výstav místních kumštýřů až po výstavy v renomovaných galeriích. Tady a tenkrát, však abych odcházel nabitý novou energií z neskonalé, ikonické krásy všude kolem, opouštěl jsem tato místa rozpačitě, emočně raněný, roztrpčený a smutný se stále se vtírající otázkou, co by tomu byznysu s uměním asi



Mona Lisa

řekli oni slovníci dávnověcí Mistři opravdového a nevidaného umění – chápu, že umění by mělo být přístupné všem, ale i tady se to bez byznysu asi neobejde. Byznys, byznys a zase byznys! Sedl jsem si na nádvoří Louvru k fontáně a její vodní prach mně pomáhal probrat se z nechtěného zážitku u krásného dědictví minulosti.

Podstrčil jsem poblíž na lavičce spícímu bezdomovci velký jogurt ušetřený od snídaň a nechal jsem se vyfotografovat s pouličním muzikantem. Následná relaxace v hotelu po náročném dni vyústila v osvěžující spánek. Pobyt v městě šansonů se blížil ke svému konci, a když mně pařížské štebetavé boží ptactvo svým zpěvem zpříjemnilo nastalé ráno a z azurového nebe skoro přecházel zrak, s nad městem vycházejícím sluncem jsem se vypravil na jihozápad od Paříže, do 20 km vzdálených Versailles - do oázy klidu, do pohádkového zámku s jeho nádhernými zahradami a parky. Bylo to sídlo „Krále Slunce“ – Ludvíka XIV., který se stal králem jako šestiletý a vládl Francii sedmdesát dva let. Královský palác klasicistního stylu se 2 153 okny a 6 000 obrazy, všude přepych a nádhera... - přesto si myslím, že tehdejší tu přísně protokolární způsob života s obrovským bohatstvím kolem by dnešnímu člověku, ba ani tomu největšímu mamonáři, asi nevyhovoval.

Čas neplyne nijak pomalu – vrátil jsem se z malebného Versailles zpět do Paříže a ono ho moc už nezbyvalo. Všechno jednou končí a končil i nezapomenutelný „pařížský týden“. Tečku za tím vším udělala romantická večerní plavba po Seině z přístaviště pár desítek metrů od Eiffelovky odhalující historickou i současnou nikdy neusínající Paříž, navíc ve vlahé letní noci se zářivými pařížskými hvězdami nad hlavou. Následovala pak ještě krátká okružní jízda centrem noční Paříže s vjezdem na Place du Trocadéro, nejnavštěvovanější část Paříže, docela blízoučko místu s nejhezčím pohledem na noční barevně nasvícenou „pařížskou dámu“ – ta nám jakoby přátelsky zamávala a popřála šťastnou cestu domů. I my jsme ji pozdravili a poděkovali přívětivé Paříži za týdenní pohostinnost. Merci! Merci! Merci!

Uvědomil jsem si, že jsem během těch pár dní zažil snad všechny možné rozmarné tváře letní Paříže – studený déšť, až nadmíru hřejivé slunce, vítr od Atlantiku, teplo, chlad, nesmělý pařížský rozbřesk dne i hloubku a lesk pařížské noci. Už v dálce za námi na nás mrkají poslední světla zaslíbené Paříže s jejím neuchopitelným fluidem a najíždíme na nedozírnou dálnici směr Remeš, Amberg, Rozvadov, Plzeň, Praha, Brno. Opět je před námi 1 260 km v tmavé francouzsko-německé noci – Au revoir! Týden v Paříži je nenávratně pryč, ale jak říká Štěpán Šafránek v Básnicích: „Na každém konci je hezké, že něco nového začíná“. Dopolední přestávka v lázních v Ambergu a koupání v Kurfiřských lázních byly po dlouhé cestě víc než příjemné. A pak už nás na obzoru z lesnatého kopce vítá zřícenina Přimdy, kdysi tichého strážce rozsáhlých místních hvozdů, a krásný, jímavý pohled do naší země. I když jsem nebyl pryč bůhvíjak dlouho a bůhvíkdě na konci světa, zase zcela samovolně přišel nostalgický návrat do časů našich školních čítanek a památníků a s ním i mnohé veršiky – třeba Sládkovo „Domove, domove, drahý a jediný, nejdražší, nejsladší nad světa končiny...“ či Raisova „Cestička k domovu známě se vine, je hezčí a krásnější než všechny jiné...“. Tak, už zase doma mezi svými! Jen domov a rodina jsou pro mě v tomto dnešním prapodivném světě synonymem všelikého bezpečí, jistoty, lásky a pohody. Kus domova si nosím v sobě, ať jsem kdekoliv.

*Z města lásky s úctou
PhDr. Ladislav Valíhrach*

Vážení čtenáři zpravodaje, v tomto příspěvku do zpravodaje uvedu některé ze svých vzpomínek na dobu minulou, i když o tomto smutném období v naší obci Starovičce nerad mluvím.

Je to období začátku totalitního režimu u nás po roce 1948. Tyto vzpomínky přenesu věrně, jak se staly ve Starovičkách. V tu dobu jsem přijel k rodičům z Brna z internátu na neděli jako učeň prvního ročníku. Matka mně sdělovala tuto smutnou novinu – v obci je značné pozdvižení občanů tím, že někteří sedláci jsou nazýváni „kulaky“ a za neplnění nadměrných dodávek jsou stěhováni ze svých domovů násilně do Čech, do pohraničí po odsunu občanů německé národnosti. Dále byli „likvidováni“ někteří, mezi které patřil i můj bratranec **Václav Hradil**, s výměrou pozemků kolem 5 hektarů z důvodu, že se vzepřeli kolektivizaci zemědělství v obci. Kdo rozhodoval o osudu těchto občanů lze zjistit z publikace Zdeňka Trněného „Starovičky – historie a současnost“ od strany 166, kde je uvedeno období socializace po únorovém převratu v roce 1948 ve Starovičkách.

Dále se vrátím k dalšímu osudu mého bratrance Václava Hradila. Jako mladý občan v tu dobu narukoval na základní vojenskou službu na dobu dvou let. Za svůj postoj ke kolektivizaci zemědělství v obci byl zařazen k „vojsku beze zbraně“, tedy PTP (černým baronům, viz náš český film). Po absolvování vojenské služby nastal problém sehnat zaměstnání v jakémkoliv odvětví. Do zemědělství v nové formě nechtěl, i když byl absolvent dvouleté zemědělské školy v Podivíně. Naskytla se tato šťastná příležitost - „štěstí v neštěstí“. Můj o šest let starší bratr Boleslav měl dlouholetého kamaráda, který s ním v obci zakládal dechovou hudbu Václava Malinky. Kdo to byl, celá dlouhá léta?

Jan Drbola, ze Zajecké ulice. Tento občan Staroviček vyčníval z řady místních občanů. Tak jak jsem ho já znal, svojí mírumilovnou povahou se srdcem na dlani vždy pomohl tam, kde to bylo nejvíce třeba, nikdy „neposkvrnil svoji hrud' falešnou řečí“ (pomluvou), i těch, kteří si to zasloužili v období perzekucí padesátých let minulého století. Dovolím si ho ještě připomenout při dobrovolných akcích, brigádách v obci, při opravách sakrálních památek kolem obce, opravách kostela svaté Kateřiny a jejího okolí, pomníčku s bustou umučeného pátera Václava Drboly v parčíku před kostelem, kde tato busta dnes stále připomíná smutná léta totality. Proč to čtenářům tak zevrubně připomínám? Dozví se to z mých dalších řádků.

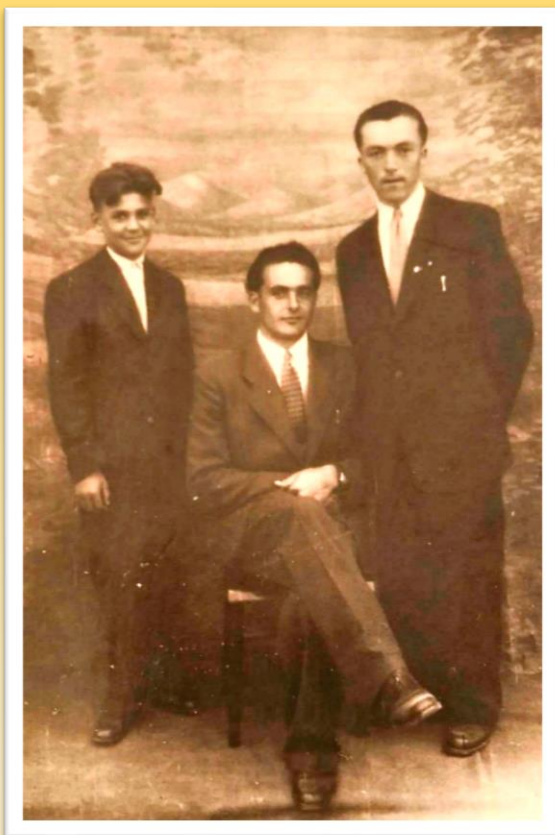
Jan Drbola v této kritické době perzekucí svojí přímlovou a zásluhou jeho vlivných koneksí u stavební firmy, která prováděla stavební práce v okolí Hustopeč – jmenovitě u stavbyvedoucího pana Juříčka (který pocházel z Těšan), získal příslib, že Václava Hradila zaměstná jako brigádníka na dobu určitou. To znamenalo, že ho může propustit ze dne na den.

To se však nestalo. Václav Hradil za své příznivé pracovní výsledky a plní byl později přearzen jako kmenový zaměstnanec do zednické party jako „zedník“ bez výučního listu. Ve firmě pracoval k její spokojenosti až do svého zaslouženého důchodu. Václav Hradil byl Janu Drbolovi nesmírně vděčný za tento šlechetný čin – za to, že mu zajistil zaměstnání na celý zbytek svého života.

Na závěr svého článku připomenu akt svátku svatého biřmování ve Starovičkách v kostele svaté Kateřiny, kterého jsem se účastnil společně se svým bratrem Boleslavem v roce 1949 po nástupu vlády totalitního režimu u nás. Dovolím si tento významný akt katolických rodin připomenout dvěma fotografiemi k mému příspěvku do zpravodaje. Na první fotografii je kmotr Jan Drbola s dvěma biřmovanci, mojí bratrem Boleslavem a bratrance Jana Drboly, Miroslavem Drbolou. Na druhé fotografii je můj kmotr Václav Hradil v též den, v jejich patnácti letech.

Dnes již můj bratr a oba kmotři tohoto významného aktu dřímají svůj věčný sen na hřbitově své rodné vísce Staroviček. S Janem Drbolou jsme se naposledy rozloučili v minulém roce v květnu po vykonání smutečního obřadu v kostele svaté Kateřiny ve Starovičkách. Za příkladný život si zaslouží zářnou vzpomínku všech, kteří ho znali, budiž mu země lehká.

Bohumil Šmerda



Kdyby hloupost nadnášela.....

Nedalo by mně spát, kdybych nepopsal ještě dvě události související s likvidací munice pomocí ohně. Starší kluci byli otrlejší a možná i zkušenější, že již dokázali při této činnosti alespoň částečně eliminovat možnost vážnějšího zranění. V obou mnou popsanych událostech byl jasný záměr, jak likvidovat munici, ale způsob, jak toho dosáhnout, mě inspiroval k úvodnímu titulku.

Střelecké velikonoce

Tato příhoda nebyla tak dramatická, ale přesto pro mě mírně tělesně bolestivá. Chodil jsem již do první třídy, přišlo jaro 1947 a s ním Velikonoce. To už jsem věděl od starších kluků, že někteří chlapi se jdou na chvíli ukázat do kostela a pak ještě dlouho před jeho skončením pokuřují a klábosí, schováni za jedním z jeho rohů. Dělal to pouze ale ti chlapi, co chodili na kůr. Odtud se dalo nepozorovaně odejít. Nevím, koho z kluků napadlo, že když mohou dřív odejít chlapi, proč bychom nemohli odejít i my. Sotva skončila velikonoční mše, už nás bylo asi osm před kostelem. Rozdělili jsme se do několika skupin a vypravili se na přesná místa, kde ještě ležela nějaká munice, nebo kde jsme ji měli uskladněnu. Sraz byl směr Tihelňa, za Ovískovým sklepem, kde rostly poměrně husté, ale i vysoké náletové dřeviny. Dnes tam má postavený dům Dana Ovísková. Ti, co přišli první, ještě přinesli od nedalekých stohů několik otýpek slámy. Pak si ještě někdo vzpomněl, že za hasičkou v járu je v trní ukryt velký dělostřelecký náboj. Někteří kluci byli o hodně starší a také silnější, takže nebylo problém jej donést. Byl pomalu velký jako já. Skupině, která šla pro něj, velel S.F. Nevím, kam jsem se pro munici vypravil já, ale měl jsem od kabátu obě kapsy plné. Něco jsem dokonce nesl přímo v rukách. Všechno, co se přineslo, se naskládalo na otýpky slámy a ta se zapálila. Rychle jsme místo opustili. Pořád munice nechtěla bouchat, ale nikdo neměl odvahu se jít podívat, proč tomu tak je. Pak někomu došlo, že když bouchne velký náboj, vyletí do povětří i sklep. Na nějaké náhradní řešení ale nebyl čas. Z věže kostela se ozvaly zvony. Rozletěli jsme se, jako když do nás střelí. Já jsem se postavil před náš dům, ale až na protější stranu silnice, kde byla vpust' do kanalizace s kovovým zábradlím, aby tam nikdo nespádl. Měl jsem jakési divné tušení, ale snažil jsem se nic na sobě nedat znát. Ještě teď vidím otce, jak kráčí po chodníku od kostela, pomalu, důstojně, kolem Hübnerového, směrem přímo ke mně. Na otázku, zda jsem byl v kostele, jsem nedokázal odpovědět. Na lhaní jsem nenašel odvahu. Muselo mu být asi divné, proč stojím a na co čekám, na jakémisi neutrálním místě. Dřív jsem z kostela vždy pelášil přímo domů a on zase do hospody. Ale na Velikonoce byla hospoda dopoledne zavřená. Ještě než jsme stačili přejít silnici na druhou stranu směrem k našemu, začala bouchat jedna rána za druhou, pak několik větších detonací a klid. Otec se již na nic neptal. **Nevím, kdo mně tehdy vrazil pár facek, ale asi matka. Proto mírně bolestivá vzpomínka.**

Trávníky

Tímto názvem byl pojmenován malý travnatý trojúhelník před třemi sklepy občanů z Chaloupek (nyní Hlavní). Tehdy

je vlastnily rodiny Kadrnků, Pleskačů a Tomků. Poměrně malý prostor byl místem setkávání a her, především kluků bydlících v domcích ve směru na Hustopeče. Samozřejmě se jejich hraní přesunovalo i na neudržovaný prostor pod spodní hřbitovní zdí. Obě jmenovaná místa byla rozdělena polní cestou vedoucí do Zaců, ze které byla vyšlapán chodník ke Svodnici. Dnes toto místo zaniklo a je z větší části pokryto asfaltem. Pravidelně jsem se do těchto končin nevydával, našemu konci patřila především Luža a její okolí. Jednoho dne jsem dostal na starost mladšího bratra Vaška, tehdy přibližně ve věku 4 až 5 let, a protože jsem od něj starší o sedm let, netřeba uvádět, kolik mně bylo. Nevím, co mě vedlo k rozhodnutí zavítat i s bratrem od našeho domu na Trávníky, ale stalo se. Bylo tam již šest až osm kluků. Hraní a dovádění ale netrvalo dlouho. Jeden z kluků se pochlubil, že má doma hromadu různých nábojů a že bychom měli s nimi něco udělat. Uběhlo snad deset minut a byl nazpět. Ve velké staré špinavé hadře, svázané do rance, přinesl snad 5 kg nábojů do pěchotních zbraní. Měl tam i několik nábojů do kulometu, ale převážně do pušek a samopalů. Jako přijatelné prostředí pro manipulaci s nimi, bez svědectví dospělých, se jevila Svodnice. Proto následoval přesun tam a další porada. S odstupem mnoha let jsem pochopil, že ti starší pravděpodobně již věděli předem, co s náboji učiní. Někde udělat oheň a náboje do něj nasypat. Přímo u Svodnice to bylo vyloučeno, přece někdo mohl přijít pro vodu. Ale směrem k Zacům měl pan Vališ vinohrad a hned vedle něj byl pozemek s podrážející jatelinou, ve které stály tři sušáky (trojnožky) a kolem nich roztroušená suchá jatelina, která mohla sloužit jako potřebné topivo pro založení ohně. Bohužel, při zkušebním zapálení bylo zjištěno, že jatelina špatně hoří. Při této akci jsem byl pouze pasivním přihlížejícím, proto nevím, kdo přišel s geniální myšlenkou. Ve vinohradě stálo na vysokých kůlech několik vycpaných strašáku na plášení špačků. Jeden slámou vycpaný chlap, dokonce s kloboukem na hlavě, byl přinesen a za krk přivázán na trojnožku. Vypadal jako oběšenec. Z celého břicha mu byla vyoperována sláma a hozena pod visící nohy. Pak se břicho naplnilo náboji a následoval poslední úkon, což bylo zapálení nohavic. **Zajímavé na celé události bylo, že někteří kluci měli u sebe sirky, nebo dokonce nože, že byla využita geniální myšlenka se strašákem, ale při hořících nohavicích a začínajícím hořením břicha se zapomnělo na úkryt.** Vznikla panika. Dali jsme se na útěk směrem k cestě pod Zace, kde se pole mírně svažovalo a terén byl o několik centimetrů níž než hořící strašák.

Běžel jsem mezi posledními, táhl bratra za ruku a pak s ním plácnul o zem. Zalehl jsem také a hlavu mu stále přidržel u země, aby ji náhodou nezvedl. Vybuchování jednotlivých nábojů bylo nekonečné. Bylo slyšet svištění kulek. Nejtěžší za dané situace bylo dát rozhodnutí, že ten poslední výstřel byl opravdu poslední. Je docela možné, že poslední výstřel se opakoval pětkrát. Čekali jsme na něj hodně dlouho. Pro jistotu jsme se raději plazili několik desítek metrů směrem k Rybníkům a pak vystartovali směrem k domovu. Rodiče se o této události nikdy nedozvěděli.

To by snad mělo stačit o klukovském poválečném světě, který musel zákonitě přijít, bez ohledu, zda si ho někdo přál.

(KaFr)

Vlaštovičník větší (*Chelidonium majus*) je vytrvalá rostlina z čeledi **makovité** (Papaveraceae). Ve Starovičkách se vyskytuje velmi hojně. Je to jediný druh rodu vlaštovičník. Tato bylina známé rakouské bylinkářce Marii Treben po-



mohla při závažném onemocnění v uprchlickém táboře v období války. Prý říkávala, že jí vlaštovičník zachránil život.

Vlaštovičník dorůstá výšky až jednoho metru. Listy jsou vstřícné postavené, vejčité, laločnatě vroubkované, na rubu řídce ochlupené. Kvete od května do září. Žluté květy vyrůstají na dlouhých stopkách a vytvářejí okolíky. Po odkvětu dozrávají semena v plodech, jimiž jsou šešulovité tobolky. Lodyhy i listy se snadno lámou a na lomu roní tmavě žluté až oranžové mléko. Celá rostlina je při předávkování považována za jedovatou.

Pochází z Evropy, ze Středomoří. Je také široce rozšířený v Severní Americe, kam byl přivezen osadníky pro své léčivé účinky před rokem 1672. Roste na půdách s vyšším obsahem dusíku a dostatečnou vlhkostí, nejčastěji podél cest a plotů, na rumišťích, v zahradách aj.

Rostlina obsahuje kromě jiných účinných látek alkaloidy izochinolinového typu a deriváty kyseliny kávové. Odvar z vlaštovičníku údajně působí proti dráždivému kašli a údajně ulevuje při bolestech spojených s chorobami žlučníku. Opakovaným potíráním čerstvě prýstvicím mlékem s cytostatickým až leptavým účinkem lze odstraňovat bradavice. Historicky byly vlaštovičníku přičítány mimořádné léčivé i magické účinky a někteří léčitelé dodnes věří v jeho účinek i proti některým druhům vnitřní rakoviny.

Na jaře se sbírá kvetoucí nať, která se používá čerstvá, sušení je celkem obtížné. Lze ji usušit rychle umělým teplem

při vyšší teplotě až do 70 °C. Jinak rostlina hnědne a znehodnotí se. Na podzim se ještě sbírá oddenek.

Využití

- proti křečím** – uvolňuje křeče střev, v močovém aparátu, uvolňuje křeče bronchů – stažení průdušek,
- tonizuje dělohu** – reguluje menstruaci a působí proti bolestivé menstruaci,
- krevní oběh** – prohlubuje srdeční činnost, snižuje krevní tlak, tlumí bušení srdce,
- trávicí ústrojí** – podporuje tvorbu žluči,
- dýchací ústrojí** – tlumí dráždivý kašel, předchází astmatickým záchvatům,
- antibiotické účinky** – působí proti bakteriím, zevně lze užívat při ekzémech mikrobiálního původu, na ošetřování nehojících se a zhnisaných ran, bércových vředů,
- bradavice** – aplikace čerstvé šťávy přímo na bradavici, musíme si být jisti, že jde opravdu o bradavici, protože mateřské znaménko, pihu vlaštovičníkem natírat nesmíme! Léčba probíhá tak, že namočíme bradavice vodou, potom trochu narůšíme vrchní vrstvu (např. pemzou), potom 2x až 3x denně natíráme čerstvou šťávou z vlaštovičníku, když vydržíme s aplikacemi 10-14 dní, tak by bradavice měla zmizet.

Čajová směs s vlaštovičníkem

Rostlina pročišťuje krev a napomáhá tvorbě krve. Na čajovou směs pro podpůrnou léčbu leukémie použijeme 15 % vlaštovičníku, 40 % kopřivy a 35 % výhonky černého bezu. Jednu polévkovou lžici svaříme 5 minut v 300ml vody. O tom, že užíváte vlaštovičník, informujte svého lékaře. Této čajové směsi je však třeba vypít za den alespoň dva litry, má-li se dosáhnout dobrých výsledků.

Čerstvá šťáva z vlaštovičníku

Čerstvá šťáva z vlaštovičníku: Listy, stonky a květy se umyjí a ve vlhkém stavu se z nich získá odstředivkou šťáva. Vlaštovičník je nejspolehlivějším prostředkem při **těžkých onemocněních jater**, zvláště když se užívá v čerstvém stavu. Používá se, protože pročišťuje krev a játra, **dobře ovlivňuje i látkovou výměnu**. Šťávu uložíme do sklenice a dobře uzavřeme víkem. Vydrží až půl roku. Čerstvou šťávu dáváme maximálně 5 gramů denně, musí být zředěná 0,3 l vody a toto množství se po lžících užívá během celého dne.

Vlaštovičník s vínem

Výluh z vlaštovičníku ve víně: 30 g vlaštovičníku i s kořenem se zaleje 1 litru bílého vína a nechá se stát až dvě hodiny, potom se vylisuje a užívá po doušcích.

S úspěchem se užívá při **onemocnění žlučníku, ledvin**. Velmi rychle se vyléčí žloutenka.

Výluh z vlaštovičníku

Jedna zarovnaná čajová lžička bylinek na 1/4 litru vody, jen spaříme.

Můžeme jej doporučit i při **zlaté žíle (hemoroidech)** a **pálení v konečníku**, při **píchání a pálení při močení**, jakož i při **hučení v uších (tinitus)**. V těchto případech je třeba během dne vypít po doušcích dva až tři šálky čaje, který se nevaří, ale pouze spaří vodou.

Vlaštovičníková tinktura

Sbírá se celá kvetoucí rostlina i s kořenem. Nakrájí se na cca 0,5 cm. Při krájení teče z rostlinky žluté hořké mléko. Dá se do skleničky a doplní se 65-80 % alkoholem (líh, vodka, koňak apod.). Na okně za občasného protřepání ji nechte **3 týdny** louhovat, scedte a vlaštovičníková tinktura je hotová. Užívá se dvakrát až třikrát denně 10 až 30 kapek s trochou vody.

(HM)



Památky a zajímavosti Staroviček

Areál U Boží muky

Boží muka (text zveřejněn v časopise Malovaný kraj)

Asi dva kilometry severovýchodně od Staroviček se nachází ojedinělá památka – pozdně gotická kamenná boží muka, bezesporu jedna z nejzajímavějších a nejstarších staveb tohoto druhu na Moravě. Najdete ji na křižovatce polních cest, na trase dříve značně frekventované kupecké a dobytčí cesty vedoucí z Uher do českých zemí. Jejím vznik je kladen k roku 1500, tedy do období, kdy ves Starovičky náležela bohatému a vlivnému klášteru cisterciáků na Starém Brně.

Jedná se o poměrně mohutnou, více než čtyři metry vysokou stavbu s dominantní, bohatě zdobenou pískovcovou lucernou. Na základně čtvercového půdorysu jsou posazeny dvě menší krychlovité trnože, vzájemně pootočené o 90°, se sešikmenými horními hranami. Na ně navazuje štíhlý osmiboký vápencový sloup přecházející do čtvercové římsové desky, na které je usazena čtyřboká pískovcová lucerna. Lucerna je plná, s reliéfní výzdobou v mělkých nikách. Reliéfy představují výjevy ze života Krista s dvou svetic: Na čelní straně je znázorněno ukřižování, na protější straně se nachází patronka obce, již je zasvěcen i místní kostel – svatá Kateřina. Dále je zde vyobrazen Ježíš nesoucí kříž a svatá Barbora. Čelní stranu pod reliéfem zdobí kolčí štítek. Reliéfy jsou orámovány lomenými oblouky, jež dávají památce celkový gotický výraz. Na fotografii z roku 1931 lze zjistit, že oblouky byly zdobeny kraby a zakončeny kamennými křížky. V té době měla lucerna kuželovité zakončení s fálou a patrně i kamenným křížem.

Boží muka se stavěla přibližně od konce 15. století a byla původně upomínkou na mučení Kristovo. To vyjadřuje i myšlenkovou podstatu jejich vzniku, připomínající mučení Krista u sloupu. Sloupový typ je ostatně považován za nejstarší a výchozí tvar, jenž sloužil pro další typové obměny. Boží muka však mohla být též dokladem o dosažení smíru při majetkových sporech, označovala místa neštěstí, hranice farních pozemků či různé formy lidského pokání. Poutník si zde mohl nejen odpočinout ve stínu stromů, ale také načerpat duchovní posilu pramenící z víry.

Vzhledem k vyobrazením na lucerně se lze domnívat, že uvedená boží muka ve Starovičkách byla „zdvižena k památce umučení Krista“. Nestávala však vždy na dnešním

místě. Ještě roku 1858 uvádí rajhradský benediktin Gregor Wolny ve své Církevní topografii, že byla ve vsi před kostelem. Vzpomínku na tuto skutečnost si ze svého dětství uchoval i pozdější kronikář obce Cyril Malinka, který se o ní zmiňuje ve svých zápisech. K jejímu přemístění za vesnici došlo pravděpodobně v 80. letech 19. století, v době, kdy se kolem kostela prováděly úpravy spojené se zrušením tehdejšího hřbitova a stavbou silnice přes Starovičky. Obec provedla poslední větší opravu v roce 1926. Pět let nato byla boží muka evidována pracovníky Státního památkového ústavu, kteří již tehdy konstatovali, že se jedná o „...umělecky hodnotná a historicky památná boží muka. Jest to jedna ze vzácných gotických památek u nás.“ Obecní rada byla upozorněna na nutnost tuto památku chránit.

Následné válečné období ovšem přineslo obyvatelstvu jiné starosti a krátce po ukončení druhé světové války nastala éra budování socialismu, kdy se s opravami a údržbou podobných staveb příliš nepočítalo. V období normalizace došlo dokonce ke stržení božích muk a jenom díky úsilí a odvaze několika místních občanů byla lucerna, sice neodborně, ale přece jenom znovu postavena. Od té doby však chátrala a stávala se torzem. Stavba, která zde přetrvala několik staletí, byla za posledních padesát let naší generací téměř nenávratně zničena.

První kroky k její záchraně byly podniknuty v roce 2000 - boží muka ve Starovičkách byla zapsána do seznamu kulturních památek. Následně byl objekt celkově zrestaurován a celá snaha byla završena v červnu 2004, kdy boží muka slavnostně vysvětil msgre. Václav Fišer. Uvedení božích muk do původní krásy je jen malou splátkou generacím našich předků, snad i příkladem budoucím pokolením. Současná generace má tak opět možnost dotknout se něčeho, co bylo součástí víry otců, anebo prostě jen obdivovat krásu této drobné sakrální stavby.

Výběr z pramenů a literatury:

Král, Adolf B.: Boží muka v jižní části Brněnského okresu (typologie a chronologie), Jižní Morava 1970
Matuszková, Jitka – Trněný, Zdeněk: Evidenční list nemovité kulturní památky, SPU Brno, 2001

Text a fotografie: **Zdeněk Trněný**



VOLBY 2018

Ve dnech 5. a 6. října 2018 se uskuteční

VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ a

VOLBY DO SENÁTU PARLAMENTU ČR.

Volební místnost bude otevřena:

* v pátek od 14:00 – 22:00 hod.,

* v sobotu od 8:00 – 14:00 hod.

v zasedací místnosti obecního úřadu.

Volební lístky budou občanům doručeny do 2. 10. 2018.

Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

svoz bioodpadu

září

středa 12. 9. 2018

čtvrtek 13. 9. 2018

úterý 25. 9. 2018

středa 26. 9. 2018

říjen

středa 10. 10. 2018

čtvrtek 11. 10. 2018

středa 24. 10. 2018

čtvrtek 25. 10. 2018



Krojované hody a hodky Starovičky 2018

Letos se již třetím rokem konaly krojované hody a hodky v novém, letním termínu 28.-29. července a 4. srpna. Hlavním a též i prvním krokem bylo domluvit páry a určit pořadí. Naše zkoušky tancování a zpívání však začaly koncem března, abychom byli poctivě připraveni.

Hlavním symbolem hodů je mája, pro kterou naši stárce a několik dobrovolníků jelo v úterý 24. července do Valtického lesa, kde si taktéž stárce vybrali májky pro své stárky. Po přivezení začaly všechny naše přípravy spojené s hody jako je např. čištění máje a májek, úklid, výroba výzdoby po areálu a na podkovu pro sklepnicí.

V pátek 27. července probíhalo ruční stavení máje, které se nejen díky našim klukům, ale i díky silným občanům Staroviček podařilo úspěšně postavit a tím naše hody mohly začít.

V sobotu 28. července se ráno stárce a kapela Zlatanka z Kobylnic sešla u prvního stárka Adama Buchty a vyrazili na zvaní po obci. Krojový průvod

začal odchodem všech stárků od prvního stárka k první stárce Míši Langové, kde již čekaly ostatní stárky. Po příchodu stárků se zde chvíli zdrželo, tancovalo a poté se již kompletní průvod vydal pro hodovní právo k panu starostovi. Právo pořádat hody bylo předáno a tím byly hody oficiálně zahájeny a mohlo se jít na hodovní sólo. Zde začala odpolední zábava, kterou zpestřilo tradiční dětské sólo Čmeláci. Od 20:00 začala večerní zábava, kterou stárce a stárky zahájili nástupem a tanečním sólem.

V neděli 29. července se odpoledne stárce sešli spolu se stejnou kapelou jako v sobotu, Zlatankou z Kobylnic u druhého stárka Patrika Hoffmanna. Průvodem se vydali k druhé stárce Antonii Nečasové a po krátkém zdržení na sólo. Zde byla opět odpolední zábava, kterou obohatilo nejen tradiční sólo "zaplétačky", ale také spoustu nástupů přespolních chas. Po odpolední zábavě si stárce a stárky rozdělili přespolní chasy a pozvali je na večeri. Poté

začala večerní zábava s půlnočním překvapením.

O týden později, tedy sobotu 4. srpna se konaly hodky. K tanci a poslechu hrála DH Zlatulka z Podluží. Tak jako každý rok, nesmělo chybět ani "žufánkové" sólo s bezinkovým burčákem a taktéž tradiční volbou starých stárků.

Od stavení máje až po hodky nám vyšlo náramné počasí. Sice jsme se trochu zapotili, ale i přes to jsme si to velice užili. Ze sociálních sítí na internetu se k nám donesla spousta pozitivních ohlasů nejen od přespolních krojovaných ale i od mnoha ostatních lidí, což nás všechny velmi těší. Doufáme, že jste se bavili a užili si letošní hody tak, jako my! Na závěr bych ráda poděkovala jménem všech stárce a stárků všem sponzorům. Největší poděkování ovšem patří rodičům za jejich podporu a pomoc jak při přípravách, tak i při průběhu hodů.

Děkujeme vám všem!

Míša Langová

Atletika

Dne 13. 6. 2018 se v Ostravě konala Zlatá tretra, kde jsem skončil na 6. místě s výkonem 7,85. Další závody se konaly opět v Ostravě, a to extraliga mužů a žen, kde jsem se umístil na 1. místě s výkonem 7,65. Dne 18. 7. 2018 se konala Velká cena Tábora a Memoriál Ing. Jana Pána, kde jsem se umístil na 1. místě s výkonem 8,08. Další závody: Velká cena Nového města nad Metují, kde jsem se umístil na 1. místě s výkonem 7,84. Dne 28. 7. 2018 se konalo MČR v Kladně, kde jsem se umístil na 1. místě s výkonem 7,92. A konečně přišel vrchol sezóny ME v Berlíně, který nedopadl nejlépe. Dne 6. 8. 2018 se konala kvalifikace. Tu jsem zvládl a dostal jsem se do finále ze 7. místa s výkonem 7,87. Dne 8. 8. 2018 ve finále už to bylo horší, vůbec se mi nedařilo, skončil jsem až úplně poslední na 12. místě s výkonem 7,73, bylo veliké zklamání 😞.

Radek Juška



Rozhovor hned po závodě:

Ve finále končíte poslední, dvanáctý. Tak jste si to asi nepředstavoval.

Vůbec ne. Neměl jsem ani pomyšlení na to, že bych mohl takhle dopadnout. Vůbec nevím, co se stalo.

Přesto, zkuste najít příčiny.

Těžko říct. Cítil jsem se dobře a myslím si, že nic závažného nevzniklo, že by se to mělo pokazit. Budeme se muset podívat na video, příčinu v tuhle chvíli nevím. Nějak jsem to dneska nebyl já.

Komunikovali jste s trenérem? Snažil se vám radit?

Snažil se mi poradit, abych nebyl nervózní, ale já jsem nějak tu nervozitu necítil. Fakt nevím, co se stalo, ani jak to popsat.

Ani po nevydařeném prvním pokusu jste neznervózněl?

Ne, po tom prvním ani ne. Možná po tom druhém, protože tím třetím už jsem se musel zajišťovat. Ale jak říkám, fakt jsem moc nepocíťoval, že by mě něco svazovalo.

Do finále jste vstupoval v roli evropské jedničky. To nehrálo roli?

Nepocíťoval jsem to. Ani jsem si nepřipouštěl, že bych měl být nervózní, už mám za sebou nějaké nováčkovské nervozity.

Mohlo se na špatném výkonu podepsat i teplé počasí?

Na to naše finále už jsme měli docela dobře, nebylo to úplně nejhorší. Při rozcvičování mi i trochu sprchlo, takže se vzduch pročistil. Počasí fakt nehrálo roli. A na Evropě jsme všichni profesionálové, na tohle si nemůžeme stěžovat, nemůžeme se na to ohlížet a už vůbec se na to nemůžeme vymlouvat.

Není to depresivní, že se tady českým atletům zatím nedaří?

Jak se to vezme. Já jsem dlouho neměl období, kdy by se mi nedařilo. Tak snad se z toho vyhrabu. Budeme hledat co nejbližší závody, abych ještě využil toho, co ve mně je. Atletická sezona pokračuje. Nerad bych takovým výsledkem ukončil sezonu.

Společenská kronika

V měsíci červenci oslavili významné životní jubileum

paní Jaroslava Kadrnková – 90. narozeniny

pan Bohuslav Strouhal – 60. narozeniny

V měsíci srpnu oslavili významné životní jubileum

paní Božena Sadílková – 90. narozeniny

pan Oldřich Kadrnka – 70. narozeniny

pan Jaroslav Kyncl – 70. narozeniny

pan Ladislav Popovský – 60. narozeniny

Rozloučili jsme se:

červen – Jiří Procházka, čp. 43.

Svatba

Oznamujeme, že dne 30. 6. 2018 byli oddáni

Soňa Cichrová a Vladimír Drbola

bytem Starovičky 356.

Blahopřejeme rodičům:

Dne 6. 7. 2018 se narodila Elen Bumbová.

Rodiče:

Michaela Wesselá a Pavel Bumba, Starovičky 91.

Dne 16. 8. 2018 se narodila Ellen Klobásová.

Rodiče:

*Sabina Plotnářková a Martin Klobása,
Starovičky 400.*



KULTURNÍ KOMISE STAROVIČKY POŘÁDÁ:

v sobotu dne 8. září 2018

od 14:00 na prostranství u kulturního domu

FARMÁŘSKÉ ODPOLEDNE aneb

SOUTĚŽ O NEJVĚTŠÍ VÝPĚSTKY



- 14:00 příjem výpěstků (kategorie níže)
- 15:00 vyhlášení vítězů v každé kategorii
- soutěž ve vyřezávání dýní

Kategorie soutěže:

1. největší brambora
2. největší cibule
3. největší dýně
4. největší mrkev
5. největší jablko
6. cena veřejnosti

(v 1. - 5. kategorii rozhoduje váha výpěstku)

vystoupí dětský folklorní soubor

KRAJCÁREK

Odkládejte

ZDARMA

vysloužilé elektrospotřebiče na místa zpětného odběru!



- Můžete je odevzdat **prodejci** při koupi nového spotřebiče
- Odevzdejte je na **sběrný dvůr**
- Využijte **mobilních sběrných míst** – informujte se na obecních úřadech
- Další možnosti pro odevzdání naleznete na **www.elektrowin.cz**

Víte, že díky recyklaci elektroodpadu se do přírody nedostává velké množství nebezpečných látek, zejména freonů?

Víte, že spotřebiče nejčastěji obsahují kovy, plasty a jiné materiály (sklo či beton), které se díky recyklaci dají znovu využít?



www.elektrowin.cz



STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ Vydavatel: Obec Starovičky, Starovičky 43, PSČ 691 68. Zaevidováno pod ev. č.: MKČR E 20321. E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 360 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je 10. 10. 2018. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky. Redakce: Iva Horáková (IH), Hana Kapustová (HK). Grafická úprava: Vlastimil Ovisek. Tisk: Tiskárna Brázda, www.tiskarnabrazda.cz. Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: Vladimír Drbola (VD), Mgr. Dana Walterová (Wal), Petra Novotná (PN), Mgr. Ivana Bajková (Baj), Mgr. Lucie Šebestová (Šeb), Dominika Francová (Fra), Hana Mátlová (HM), Ing. František Kadrnka (KaFr) a další podepsaní autoři příspěvků. Fotografie Hody 2018 na titulní a zadní straně: Bc. Josef Janoušek.